

*KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA PĀRSKATS
2007.GADS
LATVIJA*

VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀ INSPEKCIJA

*RIEPNIEKU IELA 2
RĪGA, LV-1050
WWW.VDZTI.GOV.LV
VDZTI@VDZTI.GOV.LV*

SATURS

A. IEVADS	3
A.1. INSPEKCIJAS DARBĪBAS JOMA UN MĒRĶI	3
A.2. SUMMARY IN ENGLISH	4
B. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA	5
B.1. PĀRSKATA SATURS	5
B.2. DZELZCEĻA TĪKLA STRUKTŪRA	6
B.3. GALVENĀS TENDENCES DROŠĪBAS JOMĀ	6
C. ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA	8
C.1. VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀ INSPEKCIJA	9
C.2. UZRAUDZĪBAS UN SADARBĪBAS STRUKTŪRA	10
D. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA UN ATTĪSTĪBA	10
D.1. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA	11
D.2. DZELZCEĻA SATIKSMES NEGADĪJUMU ANALĪZE UN TENDENCES	14
D.3. DROŠĪBAS REKOMENDĀCIJU SASNIEGTIE REZULTĀTI	17
E. IZMAIŅAS NACIONĀLAJĀ LIKUMDOŠANĀ	18
F. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTU UN ATĻAUJU VIRZĪBA	20
F.1. NACIONĀLĀ LIKUMDOŠANA	20
F.2. REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	20
F.2.1. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI	20
F.2.2. DROŠĪBAS APLIECĪBAS	21
F.3. SERTIFICĒŠANAS PROCESS	22
F.3.1. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI	22
F.3.2. DROŠĪBAS APLIECĪBAS	23
G. KOMERCSABIEDRĪBU UZRAUDZĪBA	23
G.1. KUSTĪBAS DROŠĪBAS UZRAUDZĪBAS NODROŠINĀŠANA	23
G.1.1 AUDITI UN PĀRBAUDES	23
G.1.2. DZELZCEĻA PĀRBRAUKTUVJU APSEKOŠANA	26
G.1.3. BĪSTAMO KRAVU KONSULTANTU (PADOMNIEKU) UZRAUDZĪBA	26
G.1.4. DZELZCEĻA TEHNISKĀS EKSPLOATĀCIJAS NOTEIKUMU UN CITU SATIKSMES DROŠĪBU REGLAMENTĒJOŠO TIESĪBU AKTU ZINĀŠANU PĀRBAUDES	27
G.1.5. KOMPETENCES SERTIFIKĀTU IZSNIEGŠANA	28
G.2. AUDITU UN PĀRBAUŽU REZULTĀTĀ PIENĒMTIE PASĀKUMI	29
G.3. PĀRVADĀTĀJU UN PĀRVALDĪTĀJU PĀRSKATU ANALĪZE	30
G.4. SŪDZĪBU IZSKATĪŠANA	31
H. SECINĀJUMI UN PRIORITĀTES	31
H.1. SECINĀJUMI PAR KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKLI LATVIJĀ	31
H.2. PRIORITĀTES 2008.GADAM	32
I. INFORMĀCIJAS AVOTI	33
PIELIKUMI	34

A. IEVADS

A.1. INSPEKCIJAS DARBĪBAS JOMA UN MĒRĶI

Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi, panākot dzelzceļa transporta efektīvu un kvalitatīvu uzturēšanu.

Mērķis ir nodrošināt vienotas un drošas dzelzceļa ekspluatācijas prasības ikvienam dzelzceļa nozarē strādājošam komersantam gan Latvijā, gan Kopienas ietvaros. Ar savu darbību Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija vēlas panākt dzelzceļa nozares sakārtošanu, lai dzelzceļa transports Latvijā veidotos kā drošākais un videi draudzīgākais transporta veids:

- A.1.1.1. ar vienādiem sertificēšanas principiem visiem dzelzceļa nozarē strādājošiem komersantiem;
- A.1.1.2. ar vienotiem dzelzceļa speciālistu sertificēšanas principiem;
- A.1.1.3. ar vienotiem tehniskiem noteikumiem dzelzceļa ekspluatācijai ikvienam nozares dalībniekam un vienotiem uzraudzības kritērijiem;
- A.1.1.4. ar noteiktiem sadarbības modeļiem kustības drošības nodrošināšanā, normatīvo aktu izstrādē.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, atbilstoši Direktīvas 2004/49/EC (Dzelzceļu drošības direktīva) prasībām, pilda dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas kontroles un uzraudzības institūcijai uzdotos uzdevumus.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija:

- A.1.1. pārbauda, kā dzelzceļa ekspluatācijas dalībnieki – pārvadātāji, kravu nosūtītāji un saņēmēji, dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji un personas, kuras nodrošina attiecīgos tehnoloģiskos procesus – ievēro normatīvo aktu prasības dzelzceļa ekspluatācijā;
- A.1.2. veic pārbaudes jaunos un rekonstruētos dzelzceļa objektos un pārbauda ritošā sastāva gatavību ekspluatācijai;
- A.1.3. veic pārbaudes par bīstamo kravu pārvadājumu atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- A.1.4. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piedalās uz dzelzceļa notikušo nelaimes gadījumu izmeklēšanās;
- A.1.5. pārbauda atsevišķu kategoriju dzelzceļa speciālistu atbilstību kvalifikācijas prasībām un saskaņā ar normatīvajiem aktiem izsniedz dzelzceļa speciālistiem profesionālās kompetences sertifikātus reglamentētajā sfērā;
- A.1.6. izsniedz drošības sertifikātus, kas pārvadātājam dod tiesības izmantot dzelzceļa infrastruktūru;
- A.1.7. izsniedz drošības apliecības- komercsabiedrības spēja darboties attiecīgajā komercdarbības jomā dzelzceļa nozarē, ievērojot drošības prasības;
- A.1.8. izsniedz komercsabiedrībām būvatļaujas dzelzceļa objektu celtniecībai;
- A.1.9. atbilstoši kompetencei sagatavo priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos, kas saistīti ar dzelzceļa ekspluatāciju;
- A.1.10. atbilstoši kompetencei sadarbojas ar ārvalstu publiskās pārvaldes institūcijām, starptautiskajām un nevalstiskajām organizācijām, to pārstāvjiem un ekspertiem;

A.1.11. veic citus uzdevumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

A.2. SUMMARY IN ENGLISH

The main role of State Railway Technical Inspectorate, as the NSA of Latvia, is to ensure safety in the railway field according to the national and EU legislation, together harmonizing requirements. The aim of State Railway Technical Inspectorate is implementation of state administration functions in the field of railway operation supervising railway companies according to the national legislation's requirements.

State Railway Technical Inspectorate is a state administrative institution, subordinate to the Ministry of Transport in a form of supervision. It is established on 1 July 1999. Inspectorate is in charge of most of the safety tasks in Latvian railways. The activity of Inspectorate is regulated by regulation of Cabinet of Ministers No 14 "State Railway Technical Inspectorate regulation" (adopted 04.01.2005.). In this report information about State Railway Technical Inspectorate, its tasks and functions, targets is put and as well as reached results. Operators, infrastructure managers, repairing and maintenance companies as well as railway specialists (train drivers, conductors, etc) are under supervision. The information of main railway undertakings and infrastructure managers are put in the report and its annexes.

Results of work, safety trends in the railway field, problems as well as reached results are given in this report. The safety report interprets development of railway safety in Latvia. There are demonstrated achieved results, tendencies, indicators and problems in railway field. The report shows the results of all involved parties. The performed activities for safety improvements are put as well.

The safety during the reporting year is maintained and developed well. There have not been serious derailments and collisions in 2007. The number of injured persons is decreased. The risk at level crossings is decreased as well. But comparing the data of injured persons, there is an increase of killed persons in Latvia. In spite of taken safety measures, the suicides on railway lines are growing up. Every accident case has been investigated and necessary measures have been taken, to avoid from similar accidents. Movements of accidents and tendencies are described in this report.

This report also describes the progress of national legislation and certification. The results of audits and inspections show that public use infrastructure is maintained well but for private use infrastructure there are necessary improvements.

Taking into account that there are many carriages of freight, including carriages of dangerous goods, the one of priorities is to put in order questions of supervision and certification.

The State Railway Technical Inspectorate would like to thank to all involved parties for support preparing this report.

B. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Šajā sadaļā ir iekļauta vispārēja informācija par pārskata struktūru, darbībām un rezultātiem. Sadaļa ietver arī vispārēju informāciju par dzelzceļa nozari Latvijā.

B.1. PĀRSKATA SATURS

Šis gada pārskats ataino 2007.gadā veiktās darbības un sasniegtos rezultātus dzelzceļa satiksmes drošības jomā. Pārskata mērķis ir atainot dzelzceļa drošības pilnveidošanās gaitu Latvijā, kā arī norādīt par pārskata gadā konstatētām problēmām. Pārskats ataino visu dzelzceļa nozarē iesaistīto pušu darbību un sasniegtos rezultātus.

Pārskatā ir iekļauta informācija par Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, tās funkcijām, uzdevumiem, mērķiem un sasniegtiem darbības rezultātiem, izmaiņām likumdošanā. Ir dots darbības izvērtējums un izvirzītās prioritātes nākošajam gadam. Galvenās aktivitātes uzdevumu un mērķu sasniegšanai bija uzraudzības nodrošināšana nacionālajā dzelzceļa tīklā, negadījumu izmeklēšanas, sūdzību izskatīšana, informācijas uzskaitē un apstrāde, dalība regulējošo normatīvo aktu projektu izstrādē, dalība darba grupās vienotu kritēriju izstrādei, sertificēšanas procesu nodrošināšana un uzskaitē, atgriezeniskās saites nodrošināšana ar dzelzceļa transporta sektorā iesaistītām pusēm. Pārskatā ir arī iekļauta informācija par drošības tendencēm dzelzceļa tīklā, problēmām un sasniegtiem rezultātiem atbilstoši dzelzceļa nozares stratēģijā noteiktajam.

Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas mērķis ir dzelzceļu tehniskās ekspluatācijas kārtības uzturēšana, kas nodrošina savstarpēju sadarbību ar dzelzceļu pārvaldījumu uzņēmumiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, remontu darbu veicējiem, manevru darbu veicējiem. Nodrošinot atgriezenisko saiti ar visām iesaistītām pusēm, ir iespējams panākt savstarpēju sapratni par drošības uzlabošanas kritērijiem un tās nodrošināšanas iespējām. Ne mazāk svarīgs uzdevums ir efektīva informācijas apmaiņa starp visiem nozares uzņēmumiem.

Pārskatā ir atainotas arī dzelzceļa komercsabiedrību darbības kustības drošības nodrošināšanā. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas veiktās pārbaudes parāda, ka drošība visa pārskata gada ietvaros uz Latvijas dzelzceļiem tiek labi uzturēta. 2007.gadā nav notikuši nopietni nobraukšanas vai sadursmju gadījumi. Ir samazinājies traumēto personu skaits. Ir samazinājies arī negadījumu risks uz dzelzceļa pārbrauktuvēm. Izvērtējot 2007.gada rādītājus ir vērojams, ka ir samazinājies cietušo personu skaits, taču pieaudzis bojā gājušo personu īpatsvars. Pārskata gadā ir pieaudzis pašnāvību gadījumu skaits, kā arī to negadījumu skaits, kad personas ir atradušās paaugstinātas bīstamības zonā, neievērojot aizliegumu tur atrasties. Jāatzīmē, ka ikviens negadījums no infrastruktūras pārvaldītāja vai pārvaldātāja puses ir analizēts. Ir nodrošinātas nepieciešamās darbības, lai novērstu līdzīgu dzelzceļa satiksmes negadījumu rašanos. Pārskatā ir veiktas analīzes par negadījumu dinamiku un tendencēm, veicot datu salīdzināšanu.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija 2007.gadā ir pastiprināti strādājusi pie jaunu normatīvo aktu projektu izstrādes, pārņemot Kopienas normatīvo aktu prasības nacionālajos normatīvos aktos, ņemot vērā Latvijas dzelzceļu darbības specifiku.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pateicas visām dzelzceļa nozarē iesaistītām pusēm par informāciju un sniegtajiem priekšlikumiem kustības drošības uzlabošanai.

B.2. DZELZCEĻA TĪKLA STRUKTŪRA LATVIJĀ

Kopumā valsts reģistrā uz 2008.gada 1.janvāri ir iekļauti 386 privātās lietošanas sliežu ceļu iecirkņi ar kopgarumu 826,9 km un 354 publiskās lietošanas sliežu ceļu iecirkņi ar kopgarumu 3467,3 km. Kopā valstī reģistrēti 4352,55 km sliežu ceļi (pēc izvērstā garuma) no kuriem 20% ir privātās lietošanas, bet 80% publiskās lietošanas sliežu ceļi. No reģistrētajiem publiskās lietošanas sliežu ceļiem 79% pārvalda valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”.

Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” ir lielākais publiskās dzelzceļa infrastruktūras uzturētājs. Saskaņā ar valdības restrukturizācijas plānu valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” 2007.gadā tika pārveidota holdinga kompānijā, kur mātes uzņēmums turpina pildīt administratīvās funkcijas, uzturot publisko dzelzceļa infrastruktūru. Meitas uzņēmumi darbojas kā atsevišķi uzņēmumi, nodrošinot kravu vai pasažieru pārvadājumus, sniedzot remontu pakalpojumus u.t.t.

Uz publiskās lietošanas sliežu ceļiem 305,4 km ir divceļu līnijas. Elektrificēto līniju kopgarums ir 649,2 km. Maģistrālo ceļu ekspluatācijas garums ir 1987,4 km.

2007.gadā Latvijā darbojās septiņi komercuzņēmumi, kuriem atbilstoši noteiktajiem drošības nosacījumiem bija tiesības veikt pārvadājumus (kravu, pasažieru) pa dzelzceļu, izmantojot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru:

B.2.1. kravu un pasažieru pārvadājumus

B.2.1.1. valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”;

B.2.2 kravu pārvadājumus

B.2.2.1. SIA „LDZ Cargo”;

B.2.2.2. a/s „Baltijas Ekspresis”;

B.2.2.3. a/s „BALTIJAS TRANZĪTA SERVISS”;

B.2.3. pasažieru pārvadājumus

B.2.3.1. SIA „Gulbenes –Alūksnes bānītis” (šaursliežu dzelzceļš);

B.2.3.2. a/s „Pasažieru vilciens”;

B.2.3.3. SIA „L-Ekspresis”.

Dzelzceļa publiskās infrastruktūras pārvaldītāju un dzelzceļa pārvadātāju sīkāks apraksts ir atainots A. pielikumā.

B.3. GALVENĀS TENDENCES DROŠĪBAS JOMĀ

Galvenie uzdevumi atbilstoši noteiktajai nozares stratēģijai un tās īstenošana 2007.gadā:

B.3.1. Satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēmas ieviešana komercuzņēmumos.

Pārskata gadā dzelzceļa komercsabiedrību sertifikācija, salīdzinot ar 2006.gadu, ir pieaugusi par 53%. Atbilstoši noteiktajai stratēģijai 2007.gadā tika plānots izdot 15 drošības sertifikātus un drošības apliecības. Sasniegtie rezultāti 2007.gadā:

- B.3.1.1.** izdoti astoņi drošības sertifikāti (atbilstoši Direktīvas 2001/14/EC prasībām);
- B.3.1.2.** izdotas 12 drošības apliecības;
- B.3.1.3.** veiktas izmaiņas Dzelzceļa likumā par drošības sertifikācijas nosacījumiem;
- B.3.1.4.** sagatavots noteikumu projekts par drošības sertifikāciju un izvirzāmajām pamatprasībām sertifikāta A un B daļu saņemšanai.

B.3.2. Dzelzceļa ekspluatācijas un drošības jautājumos pieņemto likumu un citu normatīvo aktu prasību kontrole.

Kustības drošības nodrošināšanai ir veiktas vairākas pārbaudes un auditi gan pašās komercsabiedrībās, gan arī inspekcijai veicot komercsabiedrību pārbaudes. Sasniegtie rezultāti 2007.gadā:

- B.3.2.1.** inspekcija ir veikusi 120 dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas pārbaudes un auditus;
- B.3.2.2.** komercsabiedrības ir veikušas 4565 iekšējās pārbaudes un auditus;
- B.3.2.3.** nodrošināta visu dzelzceļa pārbrauktu vju apskate, kur inspekcija ir piedalījies 44 pārbrauktu vju apsekošanas komisijās;
- B.3.2.4.** saņemti un apkopoti 127 drošības konsultantu pārskati par 2006.gada darbību (pirmais pārskata gads) bīstamo kravu pārvadājumos.

B.3.3. Visi dzelzceļa satiksmes negadījumi, vispusīgi un pilnīgi izmeklēti, noskaidrojot visus dzelzceļa satiksmes negadījumu cēloņus.

Apkopojot esošo informāciju, uz Latvijas dzelzceļiem kustības drošības stāvoklis, salīdzinot ar 2006.gadu, nav pasliktinājies. Ir samazinājies cietušo personu skaits, taču ir pieaudzis bojā gājušo personu īpatsvars. 2007.gadā ir samazinājies nopietnu ceļu satiksmes negadījumu skaits. Sasniegtie rezultāti 2007.gadā:

- B.3.3.1.** nopietnas avārijas uz Latvijas dzelzceļiem nav notikušas;
- B.3.3.2.** Latvijā ir cietušas 45 personas, no tām viens darbinieks, viens pasažieris un 31 persona, kas atradusies paaugstinātas bīstamības zonā (pie kam 15 % gadījumu šīs personas ir atradušās alkohola reibuma stāvoklī);
- B.3.3.3.** uz dzelzceļiem reģistrētas 10 pašnāvības;
- B.3.3.4.** ir reģistrēti 233 dzelzceļa satiksmes negadījumi, tas ir par 17% mazāk kā 2006.gadā (280 negadījumi). Par negadījumiem ir sagatavoti pārskati;
- B.3.3.5.** Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir veikusi 40 dzelzceļa satiksmes drošības pārkāpumu izmeklēšanas;
- B.3.3.6.** ir veiktas izmaiņas Dzelzceļa likumā un negadījumu izmeklēšanas noteikumos par negadījumu izmeklēšanas procedūrām.

B.3.4. Ekspluatācijā nododamo dzelzceļa infrastruktūras jaunbūvēto vai renovēto inženierbūvju, iekārtu, ierīču un ritošā sastāva, kā arī ieviešamo darba tehnoloģiju atbilstības nodrošināšana dzelzceļa ekspluatācijas un drošības jautājumos pieņemto likumu un citu normatīvo aktu prasībām un paredzamajiem darba apstākļiem.

Drošas ekspluatācijas prasības tiek pārbaudītas, veicot dzelzceļa objektu vai ritošā sastāva kontroles, kā arī veicot pieņemšanu ekspluatācijā. Sasniegtie rezultāti 2007.gadā:

- B.3.4.1.** Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir veikusi pārbaudes pieņemot ekspluatācijā 14 jaunus vai rekonstruētus dzelzceļa infrastruktūras objektus;
- B.3.4.2.** ir pieņemtas ekspluatācijā 78 jaunas vai rekonstruētas vilces ritošā sastāva vienības;

B.3.4.3. veiktas izmaiņas Dzelzceļa likumā, paredzot, ka ar 2008.gadu Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija nodrošina dzelzceļa infrastruktūras būvniecības projektu izskatīšanu, būvatļauju izsniegšanu un būvju pieņemšanu ekspluatācijā;

B.3.4.4. sagatavots noteikumu projekts par dzelzceļa infrastruktūras objektu būvniecības procesa nodrošināšanu un kontroli

B.3.5. Dzelzceļa speciālistu sertifikācija.

Dzelzceļa speciālistu sertifikāciju uzrauga Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija. Vilces līdzekļu sertifikāciju nodrošina Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija. Dzelzceļa speciālistu sertifikācijas 2007.gadā ir pieaugusi par 44%. Sasniegtie rezultāti 2007.gadā:

B.3.5.1. veiktas dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu zināšanu pārbaudes 116 dzelzceļa speciālistiem no 35 komercsabiedrībām;

B.3.5.2. certificēti 205 vilces līdzekļu vadītāji, vadītāju palīgi un vadītāju instruktori, kas ir par 20% vairāk kā 2006.gadā;

B.3.5.3. certificēts 21 drošības konsultants (padomnieks).

C. ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas loma ir nodrošināt Latvijas normatīvos aktos noteikto drošības prasību izpildi dzelzceļa transporta sektorā, vienlaicīgi strādājot arī pie šo prasību harmonizācijas ar Eiropas Savienības noteiktajām prasībām.

Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi.

C.1. VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀ INSPEKCIJA

Atbilstoši Dzelzceļa likuma 33.panta trešajai daļai Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pilda šādas funkcijas:

C.1.1.1. kontrolē dzelzceļa ekspluatācijas un tās drošības jautājumos pieņemtajos likumos un citos normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi;

C.1.1.2. kontrolē civilās aizsardzības pasākumu (to skaitā preventīvo, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumu) veikšanu dzelzceļa ekspluatācijā;

C.1.1.3. izmeklē dzelzceļa satiksmes negadījumus;

C.1.1.4. kontrolē ritošā sastāva avāriju seku novēršanas darbu organizēšanu un izpildi;

C.1.1.5. izskata dzelzceļa infrastruktūras būvprojektus un pieņem lēmumus par tiem, izsniedz būvatļaujas un kontrolē, kā dzelzceļa infrastruktūras būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības;

C.1.1.6. saskaņā ar normatīviem aktiem izsniedz pārvadātājiem drošības sertifikātus;

C.1.1.7. noteiktā kārtībā izsniedz drošības apliecības;

C.1.1.8. saskaņā ar normatīvo aktu prasībām izsniedz profesionālās kompetences sertifikātus reglamentētajās sfērās.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir Satiksmes ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kura ir izveidota 1999.gada 1.jūlijā. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas

izveidošanas mērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi. Iestādes darbību nosaka Ministru kabineta 04.01.2005. noteikumi Nr.14 "Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas nolikums".

Uzraudzībai tiek pakļauti dzelzceļa pārvadātāji, infrastruktūras pārvaldītāji, remontuzņēmumi, uzturēšanas uzņēmumi, būvniecības uzņēmumi un dzelzceļa speciālisti.

Inspekcijā ir 22 štata vietas. Uz 2007.gada 31.decembri inspekcijā tika nodarbinātas 18 personas, no tām astoņas personas veica uzraudzības funkcijas, trīs personas tika iesaistītas sertificēšanas darbā, divas personas dzelzceļa nozares politikas ieviešanas procesā, divas dzelzceļa negadījumu datu apkopošanā. Uz 2008.gada 1.aprīli Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā ir nodarbinātas 20 personas.

Līdz 2007.gada 2.decembrim bija piecas struktūrvienības, trīs no tām veica kontroles un uzraudzības funkcijas, divas struktūrvienības organizēja inspekcijas administratīvo un finanšu darbu.

2007.gada 3.decembrī Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā tika veiktas strukturālās izmaiņas. Izvērtējot inspekcijas struktūrā ilgstoši esošo vakanto amatu pienākumus, četras štata vienības, ņemot vērā inspekcijas funkciju paplašināšanos būvprocesa uzraudzības jomā ar 2008.gada 1.janvāri, tika pārveidotas jaunās štata vienības (nemainot kopējo štata vienību skaitu - 22 štata vienības). Inspekcijā tika reorganizētas trīs struktūrvienības, izveidojot inspekcijas struktūru ar četrām struktūrvienībām (struktūra ir atainota B.1. pielikumā):

C.1.3.1. Kustības drošības daļa īsteno valsts uzraudzību un kontroli par dzelzceļa ekspluatācijas, darba aizsardzības un ārkārtējo situāciju jomā pieņemto normatīvo aktu ievērošanu. Daļa arī izmeklē dzelzceļa uzņēmumu darbībā pieļautos kustības drošības pārkāpumus. Daļā ir astoņas štata vienības.

C.1.3.2. Analītiskā un sertificēšanas daļa īsteno valsts uzraudzību un kontroli drošības sertificēšanas, dzelzceļa speciālistu sertificēšanas jomā un dzelzceļa uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) iekšējo drošības uzraudzības sistēmu sertificēšanas jomā. Daļa veic arī normatīvo dokumentu projektu sagatavošanu dzelzceļa nozarē, kā arī sagatavo priekšlikumus sagatavošanu Eiropas Savienības prasību ieviešanai nacionālajā likumdošanā. Daļa ir atbildīga par administratīvā procesa gaitu iestādē. Katrs daļas darbinieks ir atbildīgs par noteiktu sertificēšanas vai rīcībpolitikas jomu. Daļā ir septiņas štata vienības.

C.1.3.3. Finanšu un projektu vadības daļas kompetencē ir nodrošināt efektīvu un pārskatāmu projektu izskatīšanas procesu, valsts budžeta līdzekļu plānošanu un izlietojumu, kā arī grāmatvedības uzskaiti. Daļa veic būvprojektu izvērtēšanu, lēmumu sagatavošanu par būvprojektiem, būvatļauju izsniegšanu, veic būvniecības procesa lietvedību un uzskaiti, organizē finanšu analīzes un plānošanas procesus iestādē, nodrošina grāmatvedības uzskaiti. Noteikto uzdevumu nodrošināšanai daļā ir noteiktas trīs štata vienības.

C.1.3.4. Administratīvā daļa ir atbildīga par personālvadības jautājumiem, inspekcijas procedūru ieviešanu un iekšējo kontroles nodrošināšanu, uzskaites nodrošināšanu, kā arī inspekcijas dokumentu pārvaldību un administratīvo darbu. Daļa plāno un organizē inspekcijas darbu personālvadības jautājumos, izvērtē, atlasa un kārtu dokumentus informatīvā atbalsta nodrošināšanai dažādos dokumentu pārvaldības posmos, organizē iestādes administratīvo darbu, nodrošinot inspekcijas darbinieku vajadzībām nepieciešamos pakalpojumus un preces, organizē procedūru ieviešanu inspekcijā un veic dzelzceļa negadījumu kontroli un uzskaiti, kā arī gatavo pārskatus par inspekcijas darbību un kustības drošības stāvokli valstī. Daļā ir trīs štata vienības.

Inspekcijai uzdoto funkciju veikšanai tiek pieņemti darbinieki ar augstāko izglītību dzelzceļa nozarē un ar divu līdz piecu gadu darba pieredzi konkrētā dzelzceļa specialitātē. Darbinieki, kuri nodarbojas ar dzelzceļa jautājumu risināšanu, ir augstākā tehniskā izglītība dzelzceļa nozarē - inženiera kvalifikācija kādā no dzelzceļa specialitātēm. Pie kam ir nepieciešamā izglītība noteiktā specialitātē, kā arī darba pieredze dzelzceļā.

Inspekcijas darbu vada direktors. Direktoru pēc tā kandidatūras apstiprināšanas Ministru kabinetā amatā ieceļ satiksmes ministrs.

C.2. UZRAUDZĪBAS UN SADARBĪBAS STRUKTŪRA

Transporta politiku valstī nosaka Satiksmes ministrija, kas reizē nodarbojas arī ar politikas stratēģisko plānošanu. Satiksmes ministrijas Dzelzceļa departaments ir atbildīgs par dzelzceļa politikas veidošanu un tās ieviešanu. Viens no departamenta uzdevumiem ir likumu harmonizācija ar Kopienas normatīvo aktu prasībām. Satiksmes ministrija ir arī akciju turētāja publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”.

Ministrijas pārraudzībā ir Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, Valsts dzelzceļa administrācija, Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs izmeklē nopietnus vilcienu un manevru darbu negadījumus, kam ir nelabvēlīga ietekme uz kustības drošību, ņemot vērā negadījuma smagumu, tā ietekmi uz dzelzceļa drošību Kopienas līmenī.

Valsts dzelzceļa administrācija ir atbildīga par licenču izdošanu kravu pārvadātājiem, strīdu izskatīšanu starp pārvadātājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem, vides politikas stratēģijas izveidi un riska izvērtējumu. Valsts dzelzceļa administrācija uztur valsts infrastruktūras un ritošā sastāva reģistrus.

Uzraudzības un sadarbības struktūra ir atainota B.2. pielikumā.

D. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA UN ATTĪSTĪBA

Dzelzceļš ir paaugstināta riska objekts, taču arī šo risku var mazināt, ievērojot dzelzceļa ekspluatācijas kārtību un veicot virkni preventīvo pasākumu. Tas ir arī atkarīgs no katras dzelzceļa nozarē iesaistītās komercsabiedrības drošības pārvaldības organizācijas.

2007.gadā kustības drošības stāvoklis uz Latvijas dzelzceļiem nav pasliktinājies. Šādi rezultāti norāda, ka komercsabiedrības uztur pārvaldības sistēmu atbilstoši noteiktajam un, kur nepieciešams veic uzlabojumus, lai samazinātu negadījumu risku.

D.1. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA

Drošība visa pārskata gada ietvaros uz Latvijas dzelzceļiem tiek labi uzturēta. 2007.gadā nav notikuši nopietni nobraukšanas vai sadursmju gadījumi. Ir samazinājies traumēto personu skaits. Ir mazinājies arī negadījumu skaits uz dzelzceļa pārbrauktuvēm.

2007.gadā ir saglabājies liels lokomotīvu bojājumu skaits, kas galvenokārt saistīts ar ritošā sastāva nolietojumu. Sakarā ar to tika veikti pasākumi ritošā sastāva tehniskā stāvokļa kontroles pastiprināšanai, gan pieņemot tos ekspluatācijā pēc veiktajiem remontdarbiem, gan ekspluatācijas laikā.

Veicot negadījumu izmeklēšanu un to cēloņu analīzi, jāsecina, ka lielu lomu negadījumu izraisīšanā spēlē dzelzceļa speciālistu pieļautie dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu pārkāpumi. Sakarā ar to liela daļa rekomendāciju tika vērsta uz uzņēmumu iekšējās drošības sistēmas darbības uzlabošanu.

Latvijā lielāko negadījumu īpatsvaru sastāda negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā. Tas ievērojami ietekmē kustības drošības stāvokli valstī. 2007.gadā tika meklēti vairāki iespējamie risinājumi cietušo personu skaita samazināšanai uz dzelzceļa. Ņemot vērā esošās iespējas, tika ierosināts 2007.gadā uzsākt stāvokļa uzlabošanu ar preventīviem pasākumiem. 2008.gadā ir plānots nodrošināt pilnīgāku pasākumu plānu situācijas uzlabošanai.

Pasākumi kustības drošības stāvokļa uzlabošanai tiek nodrošināti gan no pārvadājumu uzņēmumu, gan no infrastruktūras pārvaldītāja, gan arī no Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas puses. Ir veiktas pārbaudes un sagatavotas rekomendācijas kustības drošības uzlabošanai. Rekomendācijas ir iesniegtas un ņemtas vērā.

Pieņemto drošības pasākumu apraksts ir atainots D.1.1. un D.1.2. tabulās, kurās ir norādīti gan Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas, gan pārvadātāju un pārvaldītāju pasākumi kustības drošības uzlabošanai.

PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI NEGADĪJUMU NOVĒRŠANAI

PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI	NEGADĪJUMI, KĀ REZULTĀTĀ PIEŅEMTI DROŠĪBAS PASĀKUMI		
	DATUMS	VIETA	NEGADĪJUMA APRAKSTS
Videonovērošanas datu reģistrācijas sistēmas uzstādīšana	26.05.2007.	Šķirotavas stacija	Vagonu sadursmes rezultātā manevru darbu laikā no sliedēm nobrauca vagoni. Negadījumu iemesli bija izkraušanas tehnoloģijas neievērošana, kā arī cilvēciskais faktors, pieļaujot kļūdas, veicot darba pienākumus.

PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA UZLABOŠANAI

PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI	CĒĻŅU APRAKSTS
Sastādot pārskatus par negadījumiem ar cilvēkiem, ir nepieciešams konkrēti norādīt un ierosināt pasākumu plānu citu negadījumu novēršanai.	Latvijā vēl joprojām lielāko nopietno negadījumu daļu sastāda negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā, kā rezultātā tiek nopietni traumēti cilvēki.
Prioritāro pasākumu sarakstu izveide negadījumu samazināšanas profilaksei.	
Brīdinājumu nosūtīšana par normatīvo aktu neievērošanu un to iespējamām sekām.	Konstatēti trūkumi darbībās, kas saistītas ar bīstamo kravu pārvadājumiem pa dzelzceļu. Drošības konsultantu nenorīkošana. Krava nav noformēta atbilstoši bīstamo kravu pārvadājumu prasībām, kā arī nav noformēti vagonu pārvadāšanas dokumenti.
Pārbažu organizēšana, pievēršot uzmanību bīstamo kravu padomnieku (konsultantu) darbam. 2007.gadā ir veiktas pārbaudes 37 uzņēmumos.	
Paaugstināta kontrole vilcienu apskates laikā.	
Rekomendāciju sagatavošana remontu un uzturēšanas darbu nodrošināšanai. Plānots noteikt prasības remontu cikliskumam, kuras tiks ieviestas jaunajos tehniskās ekspluatācijas noteikumos (plānots pieņemt 2009.gadā).	Lokomotīvu bojājumu skaita palielināšanās to nolietojuma un uzturēšanas trūkumu dēļ.

<i>PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI</i>	<i>CĒĻU APRAKSTS</i>
Kontroles pastiprināšana par vagonu tehnisko stāvokli pirms iekraušanas un pēc izkraušanas.	Vagonu bojājumi, veicot izkraušanas un iekraušanas darbus. Vagonu bojājumi, veicot pārvadājumus.
Instruktažas kravas nosūtītājiem par kravu iekraušanas un nostiprināšanas tehnisko noteikumu prasību izpildi.	
Tehniskās mācības un papildus instruktažas vagonu apskatītājiem un lokomotīvu brigādēm.	
Sliežu ceļu ekspluatācijas aizliegumi, pārmiju ekspluatācijas aizliegumi vilcienu kustībai un manevru darbu veikšanai.	Sliežu ceļu neapmierinošais tehniskais stāvoklis - sliežu ceļa platuma normu neievērošana, pārmiju un ceļu krustojumu bojājumi, sliežu ceļu uzturēšana neapmierinošā tehniskā stāvoklī (puvuši gulšņi un brusas).
Dzelzceļa speciālistu atstādināšana no darba pienākumu veikšanas.	
Ritošā sastāva atstādināšana no ekspluatācijas.	Ritošā sastāva neapmierinošais tehniskais stāvoklis - bremžu sistēmas un automātisko sakabju neapmierinošais tehniskais stāvoklis, ritošā sastāva neapmierinoša uzturēšana, neregistrēta ritošā sastāva ekspluatācija.
Dzelzceļa speciālistu atstādināšana no darba pienākumu veikšanas.	

D.2. DZELZCEĻA SATIKSMES NEGADĪJUMU ANALĪZE UN KONSTATĒTĀS TENDENCES

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, ņemot vērā Kopienas normatīvo aktu prasības, apkopoja informāciju par 2007.gadā notikušajiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem uz Latvijas dzelzceļiem. Negadījumu statistika norāda noteiktu drošības līmeni dalībvalstī. Rādītājos tiek ietverti dati par nopietniem negadījumiem, dzelzceļa satiksmes drošības pārkāpumiem, negadījumu sekām, tai skaitā ekonomiskām.

Latvijā kopumā ir reģistrēti 233 dzelzceļa satiksmes negadījumi un tehniskie bojājumi, ka ir par 17% mazāk kā 2006.gadā. Piecdesmit viens negadījums ir bijis ar nopietnām sekām. Pārējie negadījumi saistīti ar lokomotīvu tehniskiem bojājumiem, bukšu silšanu, signalizācijas un sliežu ceļu bojājumiem.

Jebkura negadījuma datu precizitāte ir atkarīga no visām iesaistītām pusēm. Par notikušajiem negadījumiem tiek sagatavoti pārskati, kuros tiek norādīti negadījumu iemesli, cēloņi, papildus informācija par negadījumu. Pārskatus atbilstoši nacionālajai likumdošanai iesniedz pārvaldītājs vai pārvaldītājs. Šie dati tiek apstrādāti un vēlreiz pārbaudīti Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā, lai nodrošinātu datu precizitāti un kvalitāti datu statistikā. Papildus informācija par negadījumiem, kuros tiek traumēts cilvēks, tiek precizēta Dzelzceļa policijā un ātrās medicīniskās palīdzības informācijas centrā.

Dzelzceļa negadījumu statistikā tika uzskaitīti tie negadījumi, kur tika konstatēti ritošā sastāva, iekārtu un infrastruktūras bojājumi (vairāk kā 150 000 EUR) vai kaitējums videi (vairāk kā 50 000 EUR), ko nodarījis ritošais sastāvs un/vai dzelzceļa infrastruktūra, vai negadījuma rezultātā gājis bojā cilvēks, vai persona ir guvusi smagus miesas bojājumus, vai arī vilcienu kustības pārtraukums ir ilgāks par 6 stundām. Rādītāji tika attiecināti uz šādiem negadījumiem: sadursmes, nobraukšanas no sliedēm, negadījumi uz pārbrauktuvēm, nelaimes gadījumi ar cilvēkiem, ko izraisa kustībā esošs ritošais sastāvs, ugunsgrēki un citi nopietni negadījumi (bīstamās kravas noplūde, manevru negadījumi, u.c.).

2007.gadā nav notikušas ritošā sastāva nobraukšanas un sadursmes, kā arī ritošā sastāva ugunsgrēki vilcienu kustībā, kas klasificējami kā nopietni dzelzceļa satiksmes negadījumi. Pārskata gadā ir notikuši vairāki nopietni negadījumi manevru darbu laikā (nobraukšanas un sadursmes), kā arī ir noticis viens nopietns negadījums, bīstamai kravai noplūstot no cisternas, kā rezultātā tika nodarīts kaitējums videi. Kopā pārskata gadā uz dzelzceļa ir noticis 51 nopietns satiksmes negadījums. Negadījumu rezultātā ir cietušas 45 personas, kur 28 no tām ir guvušas letālus miesas bojājumus. Personas ir cietušas negadījumos uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, kā arī negadījumos ar vilcieniem to kustības laikā. Salīdzinot ar 2006.gadu, kopējais negadījumu skaits uz dzelzceļa ir samazinājies. Tas norāda, ka veiktie pasākumi kustības drošības stāvokļa uzlabošanai ir devuši rezultātus.

D.2.1.tabula

DZELZCEĻA NEGADĪJUMU STATISTIKA

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Sadursmes (izņemot sadursmes uz dzelzceļa pārbrauktuvēm)	0	0
Nobraukšana no sliedēm	1	0
Dzelzceļa negadījumi, kas notikuši uz dzelzceļa pārbrauktuvēm	10	9
Tai skaitā ar cietušajiem	10	7
gūti miesas bojājumi	7	4
gājuši bojā	4	4
Negadījumi ar personām, vilcienu kustības laikā	52	37
Tai skaitā ar cietušajiem	52	37
gūti miesas bojājumi	26	13
gājuši bojā	26	24
Ritošā sastāva ugunsgrēks	0	0
Citi negadījumi	0	5
Kopā negadījumi	63	51
Tai skaitā ar cietušajiem	62	44
gūti miesas bojājumi	33	17
gājuši bojā	30	28

Pārskata gadā ir pieaudzis negadījumu skaits ar letālām sekām. 2007.gadā tas ir pieaudzis par 14%. Taču kopējais cietušo personu skaits ir samazinājies par 28%. 2007.gadā visvairāk (82%) cietušo personu ir reģistrēts negadījumos ar personām vilcienu kustības laikā. Negadījumu uz dzelzceļa pārbrauktuvēm cietušo personu skaits sastāda 12%.

D.2.2.tabula

CIETUŠO PERSONU SKAITS DZELZCEĻA NEGADĪJUMOS

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Cietušās personas	63	45
gūti miesas bojājumi	33	17
%	52	38
gājuši bojā	30	28
%	48	62

Negadījumos ar personām vilcienu kustības laikā, 83% gadījumu to cēlonis bija personu atrašanās paaugstinātas bīstamības zonā neievērojot drošības prasības. Vairumā gadījumos personas ir šķērsojušas sliežu ceļus neatļautās vietās. Jāatzīmē, ka arī šķērsojot gājēju pārejas personas nav pievērsušas pietiekošu uzmanību kustības drošības prasībām, nereti šķērsojot pāreju pirms vilcienu sastāva tā kustības laikā. 2007.gadā nepiederošu personu atrašanās paaugstinātas bīstamības zonā ir samazinājušās, taču ir pieaudzis citu cietušo personu skaits – personas, kuras neievēroja drošības noteikumus uz platformām.

Vairāk kā 70% no negadījumiem notikuši vasaras periodā. Visvairāk negadījumi pārskata gadā ir reģistrēti piepilsētas vilcienu satiksmē, jo īpaši maršrutos Rīga – Aizkraukle un Rīga – Tukums. Pēdējo gadu apkopotie dati norāda, ka visvairāk negadījumi ar personām

vilcienu kustības laikā notiek laika periodā no plkst.18:00 līdz plkst.24:00, kas sastāda 49% no kopējā negadījumu skaita īpatsvara.

2007.gadā Latvijā uz sliežu ceļiem reģistrētas septiņas pašnāvības un trīs pašnāvību mēģinājumi. Pašnāvību skaits 2007.gadā ir pieaudzis par 66%. Visvairāk pašnāvības vai pašnāvību mēģinājumi ir notikuši Rīgā vai tās apkaimē (60%) maršrutos Rīga-Krustpils (40%), Rīga-Skulte (20%) un Rīga-Sigulda (20%). Pēc apkopotās negadījumu informācijas 60% gadījumos personas, izdarot pašnāvību, izskrēja ceļa posmos tieši pretim ejošam vilciena sastāvam. 40 % gadījumos pašnāvības tika veiktas, noguļoties tieši uz sliedēm.

Pēc cietušo personu sadalījuma, 2007.gadā visvairāk negadījumu ir bijis ar personām, kas ir šķērsojušas sliežu ceļus neatļautās vietās, kā arī atrodoties paaugstinātās bīstamības zonā. No kopējā cietušo personu skaita tas sastāda vairāk kā 68%. 2007.gadā ir cietis viens dzelzceļa darbinieks un viens pasažieris. Uz dzelzceļa pārbrauktuvēm ir cietušas 8 personas. No kopējā cietušo personu skaita, kas notikuši ritošajam sastāvam uzbraucot virsū, 81% gadījumos ir cietuši vīrieši, kam nereti par cēloni bija atrašanās alkohola reibuma stāvoklī. Deviņpadsmit procentos gadījumu ir cietušas sievietes.

D.2.3. tabula

CIETUŠO PERSONU SADALĪJUMS NEGADĪJUMOS

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Nepiederošu personu atrašanās paaugstinātās bīstamības zonā	51	31
letāli	26	21
miesas bojājumi	25	10
Citas personas	0	4
letāli	0	2
miesas bojājumi	0	2
Pasažieris	0	1
letāli	0	0
miesas bojājumi	0	1
Dzelzceļa uzņēmuma darbinieks	1	1
letāli	0	1
miesas bojājumi	1	0
Dzelzceļa pārbrauktuvju lietotāji	11	8
letāli	4	4
miesas bojājumi	7	4
Kopā	63	45
letāli	30	28
miesas bojājumi	33	17

Apkopojot datus par tehniskiem bojājumiem, 2007.gadā ir pieaudzis sliežu bojājumu skaits, kam par iemeslu ir bijuši svārstīgie laika apstākļi ziemā, kā arī metināšanas tehnoloģijas pārkāpumi. Pārskata gadā ir pieaudzis arī riteņu bojājumu skaits. Savukārt, 2007.gadā uz Latvijas dzelzceļiem ir samazinājies garām pabraukšanas aizliedzošajam signālam skaits. Pārskata gadā nav konstatēti vairāk atļaujošas signāluguns ieslēgšanās luksoforā gadījumi.

2007.gadā visu satiksmes negadījumu un tehnisko bojājumu izmaksas bija 238 468 LVL. Nopietno satiksmes negadījumu izmaksas sastāda 177 650 LVL, kas sastāda 74% no

visu negadījumu izmaksu kopsummas. No visu negadījumu izmaksām vislielākās izmaksas (54% no kopsummas) ir bijušas saistītas ar satiksmes negadījumiem uz dzelzceļa pārbrauktuvēm. Metodika ekonomisko izmaksu aprēķināšanai nav pielietota, un dati apkopoti pēc saņemtās informācijas no infrastruktūras pārvaldītājiem, kā arī pārvadātājiem par faktiskām izmaksām, kas ir radušās negadījuma rezultātā.

Latvijā 2007.gadā ir notikuši trīs negadījumi ar nopietnām ekonomiskām sekām. Divi negadījumi ir notikuši uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, kur sadursmju rezultātā tika bojāts ritošais sastāvs un infrastruktūra, un viens bīstamās kravas noplūdes gadījums. Viena sadursme uz dzelzceļa pārbrauktuves notika Viļānos, kas radīja nopietnus zaudējumus infrastruktūras pārvaldītājam un pārvadātājiem. Uz dzelzceļa pārbrauktuves vieglā automašīna ietriecās braucoša vilciena Nr.2738 sastāvā ar 54 tukšiem pusvagoniem, kas brauca no Krustpils stacijas uz Rēzeknes staciju. Pēc sadursmes notika automātiskās sakabes atkabināšanās starp otro un trešo vagonu un deviņu vagonu nobraukšana no sliedēm. Ceļa satiksmes negadījuma rezultātā tika bojāta dzelzceļa infrastruktūra un ritošais sastāvs, kā arī dotajā dzelzceļa iecirknī dzelzceļa atbrīvošanai no nobraukušajiem vagoniem un sliežu ceļa remontam bija pārtraukta vilcienų kustība uz 8 stundām 15 minūtēm. Otra nopietna sadursme uz dzelzceļa pārbrauktuves notika uz neapsargājamās dzelzceļa pārbrauktuves posmā Saurieši-Suntaži, kad kravas mašīna ietriecās automotrisē AR2-001, izraisot nopietnus bojājumus automotrisei. Pēc automotrides ievietošanas remontcēhā, tika konstatēts, ka ir jāveic kapitālais remonts. Negadījumu rezultātā zaudējumi infrastruktūras pārvaldītājiem un pārvadātājiem tika aprēķināti vairāk kā 128 000 LVL.

Negadījums ar bīstamās kravas noplūdi notika Lielvārdes stacijā. Negadījuma novēršanai tika veikti nopietni sanācijas darbi sakarā ar dīzeļdegvielas noplūdi drenāžas grāvī, no kura savukārt pa ūdens virsmu dīzeļdegviela ieplūda tekošā strautā. Sanācijas darbiem tika izmantotas aizsargbonas, absorbenti un naftas produktu uzsūcošās salvetes. Tika veikta piesārņotā ūdens atsūknešana, novēršot risku tālākam ūdens un grunts piesārņojumam. Kopējie izdevumi vides atjaunošanai sastādīja vairāk kā 40 000 LVL.

Negadījumu sīkāka analīze ir atainota C.pielikumā (angļu valodā).

D.3. DROŠĪBAS REKOMENDĀCIJU SASNIEGTIE REZULTĀTI

Atbilstoši noteiktajām normatīvo aktu prasībām, Valsts dzelzceļa tehniskajai inspekcijai ir jāsniedz informācija par veiktajām darbībām attiecībā uz saņemtajām rekomendācijām, ko iesniedz Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs. 2007.gadā Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija nav saņēmusi rekomendācijas, tā kā nopietnas avārijas uz Latvijas dzelzceļiem pārskata gadā nav notikušas.

E. IZMAIŅAS NACIONĀLAJĀ LIKUMDOŠANĀ

Dzelzceļu drošības direktīva Latvijā ir ieviesta. Pārskata gadā tika veikti grozījumi un papildinājumi Dzelzceļa likumā, kurā tika precīzāk formulētas direktīvas prasības. 2007.gadā tika izstrādāti noteikumu projekti drošības sertifikācijas kārtības noteikšanai, kā arī labojumi dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanai. Dzelzceļa likuma grozījumus pieņem Saeima, tā nosaka pilnvarojumus Ministru kabinetam izstrādāt noteiktas jomas noteikumus. 2007.gadā tika veikti **grozījumi un papildinājumi Dzelzceļa likumā**:

- E.1.1.** papildinot drošības pārvaldības sistēmas definīciju;
- E.1.2.** nosakot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja tiesības un pakalpojumu jomu;
- E.1.3.** piekļuves tiesības dzelzceļa infrastruktūrai;
- E.1.4.** papildinot un nosakot jaunas funkcijas Valsts dzelzceļa tehniskajai inspekcijai kā dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas kontroles un uzraudzības institūcijai (skatīt D.1.pielikumu);
- E.1.5.** nosakot Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja kā izmeklēšanas institūcijas funkcijas un tiesības;
- E.1.6.** nosakot drošības sertifikācijas pamatprasības, izsniedzot drošības sertifikāta A un B daļas;
- E.1.7.** nosakot dzelzceļa infrastruktūras objektu projektēšanas un būvniecības pamatprasības;
- E.1.8.** nosakot tiesības piekļūt informācijai, veicot satiksmes negadījumu izmeklēšanu, par cietušo personu veselības stāvokli un iepazīties ar ārstniecības iestāžu atzinumiem;
- E.1.9.** nosakot noteikumu par dzelzceļa savstarpējās izmantojamības tehniskās specifikācijas piemērošanas kārtību;
- E.1.10.** papildinot Eiropas Savienības normatīvo aktu atsauces.

2007.gadā tika veikti grozījumi (Ministru kabineta 27.03.2007. noteikumi Nr. 223) dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas kārtībā (Ministru kabineta 06.10.1998. noteikumi Nr. 393 „**Dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas kārtība**”):

- E.2.1.** nosakot, ka pārvadātājs vai ritošā sastāva valdītājs, vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs plāno un veic pasākumus dzelzceļa satiksmes negadījumu novēršanai;
- E.2.2.** nosakot satiksmes negadījumu klasifikāciju – avārija, smaga dzelzceļa avārija, satiksmes drošības pārkāpumus un nelaimes gadījums, kurā cietis cilvēks, kā arī kritērijus negadījumu klasificēšanai;
- E.2.3.** nosakot satiksmes negadījumu izmeklēšanas kārtību un atbildīgās personas;
- E.2.4.** nosakot smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kārtību un izmeklētāju tiesības;
- E.2.5.** veicot izmaiņas negadījumu aktos par ekonomiskiem izdevumiem, par negadījumu cēloņiem un negadījumu sekām.

2007.gadā Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumos (Ministru kabineta 27.04.1999. noteikumi Nr. 148.) tika veikti grozījumi, nosakot prasības pasažieru platformu parametriem. Šīs prasības ietver tehnisko raksturojumu, taču tas vienlīdz saistās arī ar pasažieru drošības nodrošināšanu pie pasažieru izkāpšanas vai iekāpšanas.

2007.gadā tika uzsākts darbs pie jaunu tehniskās ekspluatācijas noteikumu izstrādes, kurā tiktu iekļautas uzturēšanas, ekspluatācijas, signalizācijas, manevru darbu prasības un parametri. Noteikumu projekts aptvers visas ekspluatācijas un remontdarbu prasības kustības

drošības nodrošināšanai. Šo noteikumu izstrāde tiek turpināta arī 2008.gadā. Noteikumu projektu plānots pabeigt 2009.gadā.

Atbilstoši likumdošanai visi noteikumi, kas saistīti ar dzelzceļa satiksmes drošību, tiek izdoti Ministru kabinetā. Visi pieņemtie noteikumi tiek publicēti oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Arī labojumi tiek publicēti oficiālajā laikrakstā, kad Ministru kabinets ir pieņēmis attiecīgos labojumus. Jebkuri Ministru kabineta noteikumi ir saistoši un obligāti dzelzceļa pārvadātājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem. Tas pats attiecas arī uz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem, kā arī komercsabiedrībām, kas veic ritošā sastāva vai infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecību, remontu vai apkopi, kā arī manevru darbus. Inspekcija ir tiesīga izdot tikai administratīvos aktus un saistošus norādījumus.

Visi dzelzceļa normatīvie akti ir pieejami mājas lapā www.likumi.lv, kā arī Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas mājas lapā www.vdzti.gov.lv.

2007.gadā tika sagatavots noteikumu projekts par drošības sertifikātu A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību. Projekts tika sagatavots pēc Dzelzceļa likuma grozījumu veikšanas. Drošības sertifikācijas prasības, atbilstoši ES normatīvo aktu prasībām tika, noteiktas Ministru kabineta 10.03.2008. noteikumos Nr. 168 "**Noteikumi par drošības sertifikāta A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un kritērijiem**".

Atbilstoši Dzelzceļa likumā noteiktajam deleģējumam 2007.gadā tika izstrādāts noteikumu projekts par dzelzceļa infrastruktūras objektu būvniecības procesu, projektēšanas, būvniecības kārtību un nodošanu ekspluatācijā. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ar 2008.gadu izsniedz akceptus un būvatļaujas infrastruktūras objektiem, tā nodrošinot vienotu būvobjektu uzraudzību. Inspekcija arī nodrošina kontroli par dzelzceļa infrastruktūras būvniecību.

Latvijā bīstamo kravu pārvadājumus nodrošina gan ar autopārvadājumiem, gan ar dzelzceļa pārvadājumiem. Latvijā ir izveidota uzraudzības un kontroles sistēma bīstamo kravu pārvadājumu jomā. Ir izdoti Ministru kabineta 21.02.2006. noteikumi Nr. 156 „Noteikumi par drošības konsultantu (padomnieku) norīkošanu, to profesionālo kvalifikāciju un darbību bīstamo kravu pārvadājumu jomā”. Šo noteikumu mērķis ir kravu pārvadājumu drošības konsultantu (padomnieku) atestācijas un darbības uzraudzības sistēmas izveide, lai paaugstinātu drošības līmeni komercsabiedrībā, kas veic bīstamo kravu pārvadājumus. 2007.gadā tika veikti grozījumi (Ministru kabineta 26.06.2007. noteikumi Nr. 425) un papildinājumi Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumos Nr. 226 „**Noteikumi par bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu**”, nosakot:

E.3.1. piemērojamos saistošos starptautiskos līgumus, kuri regulē bīstamo kravu pārvadājumus –“Noteikumi par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID)”un “Bīstamo kravu pārvadājumu noteikumi” SMGS 2.pielikuma nosacījumus;

E.3.2. bīstamības zīmju izvietojumu uz vagoniem un konteineriem;

E.3.3. pavadzīmju aizpildīšanas prasības.

2008.gadā plānots arī iesniegt grozījumus Dzelzceļa likumā, papildinot inspekcijai noteiktās funkcijas ar dzelzceļa negadījumu reģistrāciju uz uzskaiti. Līdz ar to 2009.gadā ir plānots sagatavot jaunu noteikumu projektu par dzelzceļa negadījumu klasifikāciju, uzskaiti un reģistrāciju.

Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja izdotie saistošie norādījumi pārvadātājiem 2007.gadā bija aktualizēti un apkopoti Tīkla pārskatā, kas ir publicēts infrastruktūras pārvaldītāja mājas lapā www.ldz.lv.

Normatīvo aktu tiesiskā atsauce un spēkā stāšanās datumi, kā arī apraksts ir atainots D2.pielikumā.

F. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTU UN ATĻAUJU VIRZĪBA

Sertificēšanas procesa apjoms 2007.gadā ir pieaudzis. Pārskata gadā sertifikāti un apliecības tika izsniegtas sakarā ar drošības pārvaldības procesa pilnveidošanu, pārvaldājumu izmaiņām, darbības jomas paplašināšanos, saņemtiem iesniegumiem. Drošības sertifikāti un apliecības ir izsniegtas atbilstoši Direktīvas 2001/14/EC nosacījumiem.

F. 1. NACIONĀLĀ LIKUMDOŠANA

Dzelzceļa drošības noteikumi atbilstoši noteiktajai kārtībai tiek izdoti Ministru kabinetā. Inspekcija ir tiesīga izdot tikai administratīvos aktus (sertifikātus, atļaujas, apliecības) un saistošos norādījumus. Ar drošību saistītie noteikumi tiek publicēti oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Šie noteikumi ir saistoši un obligāti dzelzceļa pārvaldātājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, kā arī komercsabiedrībām, kas veic ritošā sastāva vai infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecību, remontu vai apkopi, kā arī manevru darbus.

Visi saistošie ar dzelzceļa drošību normatīvie akti ir pieejami mājas lapā www.likumi.lv, kā arī Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas mājas lapā www.vdzti.gov.lv. Informācija par izsniegtajiem drošības sertifikātiem, kā arī izmaiņām nacionālajā likumdošanā tiek ievietota inspekcijas mājas lapā, kur gan pārvaldātājiem, gan pārvaldītājiem tiek sniegta iespēja iepazīties ar aktuālāko informāciju. Ja rodas nepieciešamība sniegt sīkākus skaidrojumus par aktuālāko drošības jomā, pārvaldātājiem un pārvaldītājiem tiek sagatavotas informatīvās vēstules.

F. 2. REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

F. 2.1. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 12.10.2004. noteikumu Nr.853 „Dzelzceļa pārvaldājumu drošības sertifikātu izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtība” prasībām Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija **2007.gadā ir izsniegusi astoņus drošības sertifikātus**, pamatojoties uz pārvaldātāju iesniegumiem. Visi iesniegumi tika izskatīti un akceptēti. Drošības sertifikāti tika izsniegti atbilstoši Direktīvas 2001/14/EC nosacījumiem.

F.2.1.1.tabula

IZSNIEGTIE DROŠĪBAS CERTIFIKĀTI

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Izsniegtie drošības sertifikāti	6	8
pasažieru pārvadājumi	4	4
kravu pārvadājumi	2	4

Ar 2008.gadu drošības sertifikāti tiek izdoti atbilstoši Direktīvas 2004/49/EC prasībām. Pirms 2008.gada izsniegtie drošības sertifikāti ir derīgi līdz noteiktajam derīguma termiņam.

F. 2.2. DROŠĪBAS APLIECĪBAS

Latvijas Republikas Ministru kabineta 23.08.2005. noteikumi Nr.616 „Drošības apliecības izsniegšanas, anulēšanas un darbības apturēšanas kārtība” nosaka komercsabiedrību sertificēšanas procesu. Sertificēšanas process attiecas uz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem un personām, kuras pārvadātāja vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja uzdevumā nodrošina attiecīgos tehnoloģiskos procesus, izņemot pārvadātājus, kuri ir saņēmuši drošības sertifikātu.

2007.gadā Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā tika saņemti 13 iesniegumi drošības apliecības saņemšanai. Izskatot saņemtos iesniegumus, **12 komercsabiedrībām tika izsniegtas drošības apliecības:**

F.2.2.1. ritošā sastāva būvniecībai un remontam;

F.2.2.2. dzelzceļa infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecībai, remontam un tehniskai apkopei;

F.2.2.3. dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanai;

F.2.2.4. manevru darbiem.

Viens 2007.gadā saņemtais iesniegums drošības apliecības saņemšanai tika izskatīts 2008.gadā. 2007.gadā tika anulēta drošības apliecība komercsabiedrībai, kura veica ritošā sastāva būvniecību un remontu, sakarā ar pašas komercsabiedrības likvidāciju.

2007.gadā 70% gadījumu tika saņemti iesniegumi drošības apliecības saņemšanai par ritošā sastāva būvniecību, remontu un tehnisko apkopi. 2007.gadā bija iesniegts tikai viens iesniegums drošības apliecības saņemšanai – dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanai. Tiek plānots, ka 2008.gadā iesniegumu drošības apliecību saņemšanai skaits pieaugs, ņemot vērā pārejas perioda nosacījumus.

F.2.2.1.tabula

IZSNIEGTĀS DROŠĪBAS APLIECĪBAS

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Izsniegtās drošības apliecības	7	12
ritošā sastāva būvniecība, remonts un tehniskā apkope	2	8
dzelzceļa infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecība, remonts un tehniskā apkope	4	2
dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšana, ritošā sastāva būvniecība, remonts vai tehniskā apkope un manevru darbi	1	1
dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšana	0	1

Drošības apliecības izsniegšanas mērķis ir komercsabiedrības darbības atzīšana drošības ziņā, kas garantē drošu pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā komercdarbības sfērā dzelzceļa nozarē. Apliecību izsniedz uz pieciem gadiem.

Drošības apliecību izdošana ir daļēji balstīta uz Dzelzceļu drošības direktīvas principiem.

*F. 3. SERTIFICĒŠANAS PROCEDŪRAS**F. 3.1. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI*

2007.gadā drošības sertifikāti ir izsniegti atbilstoši Direktīvas 2001/14/EC nosacījumiem. Drošības sertifikācijas prasības, ko nosaka Direktīva 2004/49/EC, ir ieviestas 2008.gadā. Sertificēšanas procedūras drošības sertifikāta A un B daļas izsniegšanai tiks atainotas nākamā gada drošības pārskatā.

Iesnieguma drošības sertifikāta saņemšanai izskatīšanas termiņš ir viens mēnesis no tā saņemšanas brīža. Drošības sertifikāts komercsabiedrībām tiek izsniegts bez maksas.

2007.gadā tika iesniegti jauni drošības sertifikāti sakarā ar to, ka :

F.3.1.1.1. pārvadātājs mainīja būtiskus nosacījumus pārvadājumu nodrošināšanai- jaunu līniju izmantošana, uzturēšanas nosacījumu izmaiņas, remonta un apkopes izmaiņas, satiksmes drošības uzraudzības sistēmas izmaiņas;

F.3.1.1.2. mainīja juridisko adresi vai citus drošības sertifikātā norādītos rekvizītus;

F.3.1.1.3. derīguma termiņa izbeigšanos.

2007.gadā, izskatot saņemtos iesniegumus, sešos gadījumos pārvadātājiem tika lūgts sniegt paskaidrojumus par:

F.3.1.2.1. iesniegtās dokumentācijas pilnību;

F.3.1.2.2. konstatētiem ritošā sastāva remontu un apkopes nosacījumiem;

F.3.1.2.3. satiksmes drošības uzraudzības sistēmu;

F.3.1.2.4. manevru darbu veikšanu.

F. 3.2. DROŠĪBAS APLIECĪBAS

Drošības pilnvarojums infrastruktūras pārvaldītājiem Latvijā tiek izsniegts kā drošības atļauja dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanai.

Iesnieguma drošības pilnvarojuma saņemšanai izskatīšanas termiņš ir viens mēnesis no tā saņemšanas brīža. Drošības apliecības komercsabiedrībām tiek izsniegtas bez maksas.

Komercsabiedrība saņem apliecību, ja komercsabiedrības satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma spēj nodrošināt tās darbību attiecīgajā komercdarbības jomā dzelzceļa nozarē saskaņā ar drošības prasībām. 2007.gadā tika saņemti iesniegumi drošības apliecības saņemšanai sakarā ar :

F.3.2.1.1. sertifikācijas procesa uzsākšanu kādā komercdarbības jomā;

F.3.2.1.2. būtisku nosacījumu izmaiņām nodrošinot darbības procesus- jaunu tehnoloģisko procesu nodrošināšana, jaunu pakalpojumu nodrošināšana;

F.3.1.1.2. juridiskās adreses maiņu vai citiem drošības apliecībā norādītiem nosacījumiem.

Izvērtējot drošības apliecību iesniegumus, sešos gadījumos tika pieprasīta papildus informācija un skaidrojumi no komercsabiedrībām sakarā ar:

F.3.2.2.1. nepilnīgi iesniegto dokumentāciju;

F.3.2.2.2. neprecīzo informāciju par tehnoloģiskiem procesiem;

F.3.2.2.3. neprecīzo informāciju par dzelzceļa speciālistiem;

F.3.2.2.4. neprecīzi norādīto komercsabiedrību organizatorisko struktūru un atbildības līmeņiem.

G. KOMERCSABIEDRĪBU UZRAUDZĪBA

G.1. KUSTĪBAS DROŠĪBAS UZRAUDZĪBAS NODROŠINĀŠANA

G.1.1 AUDITI UN PĀRBAUDES

Normatīvie akti nosaka dzelzceļa infrastruktūras un tās tehniskā aprīkojuma, ritošā sastāva un tā funkcionēšanai nepieciešamo ēku un būvju ekspluatācijas pamatprasības, kā arī vilcienu kustības un manevru darbu kārtību. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija veic pārbaudes par dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu un ar tiem saistīto dzelzceļa satiksmes drošību reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu.

Kontrolei tiek pakļauti gan publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, gan privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji. Kontrolēti tiek arī dzelzceļa pārvadātāji, kā arī komercsabiedrības, kas veic ritošā sastāva vai infrastruktūras, būvniecību,

remontu vai apkopi. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija veic arī drošības sistēmas uzraudzību dzelzceļa komercsabiedrībās.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija 2007.gadā ir veikusi 120 auditus un pārbaudes deviņdesmit dzelzceļa objektos.

G.1.1.1. tabula

VEIKTO PĀRBAUŽU SKAITS

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Plānotās pārbaudes un auditi	110	110
Veiktās pārbaudes un auditi, no tām:	122	120
plānotās pārbaudes un auditi (%)	71	81
pēkšņās pārbaudes un auditi (%)	29	19

Saskaņā ar noteiktajiem Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas rezultātīvajiem rādītājiem, auditi un pārbaudes ir veiktas vairāk kā tika plānots 2007.gadā. Arī iepriekšējos gados pārbaudes tika veiktas vairāk nekā plānots, sakarā ar nepieciešamību veikt atsevišķas neplānotās pārbaudes saņemtās informācijas pārbaudei. Jāatzīmē, ka 2007.gadā ir veiktas vairākas ārpus plāna pārbaudes. 2007.gadā ir palielinājies atkārtoto pārbažu vai auditu skaits, veicot uzraudzību par konstatēto trūkumu novēršanu vai rekomendāciju ieviešanu. Neplānotas pārbaudes vai auditi tika veikti sakarā ar dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas prasību pārkāpumiem kādā no dzelzceļa objektiem, drošības uzraudzības sistēmas trūkumiem vai arī reaģējot uz satiksmes drošības pārkāpumu skaita pieaugumu kāda uzņēmuma darbībā.

2007.gadā auditi ir veikti vairāk kā pārbaudes. Pārbaudes tika veiktas, pārbaudot sliežu ceļu vai ritošā sastāva tehnisko stāvokli. Savukārt auditos tika pārbaudītas uzņēmumu iekšējās uzraudzības sistēmas, bīstamo kravu konsultantu darbības, kā arī iespējamie riski darba drošības jomā. Pārbažu un auditu pamatojums ir Dzelzceļa likuma, Dzelzceļa pārvadājumu likuma un Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu prasības. Kompleksajos auditos tika nodrošināta vairāku drošības jautājumu izskatīšana. Savukārt auditi tika nodrošināti darba vides riska novērtēšanai, kā arī bīstamo kravu drošības konsultantu darbības novērtēšanai komercsabiedrībā.

G.1.1.2.tabula

UZRAUDZĪBAS VEIDI

	2007.GADĀ	
	SKAITS	%
Kompleksie auditi, no tiem	34	28
plānotie	22	65
neplānotie	12	35
Auditi	47	39
plānotie	42	89
neplānotie	5	11
Pārbaudes	39	33
plānotie	28	72
neplānotie	11	28

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir veikusi pārbaudes un auditus:

G.1.1. piecās komercsabiedrībās, kas nodrošina pārvadājumus pa dzelzceļu;

G.1.2. sešos uzņēmumos, kas veic ritošā sastāva remontu un uzturēšanu;

G.1.3.divdesmit uzņēmumos, kas saistīti ar bīstamo kravu pārvadājumiem;

G.1.4.piecdesmit deviņos uzņēmumos, kas nodrošina infrastruktūras uzturēšanu un veic manevru darbus.

G.1.1.3.tabula

KOMERCĀRBĪBAS VEIDI 2007.GADĀ	PĀRVADĀTĀJI	PUBLISKĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪTĀJA STRUKTŪRĀS	REMONTU UZŅĒMUMI	CITI UZŅĒMUMI
Kompleksie auditi, no tiem	7	5	4	18
plānotie	7	5	4	6
neplānotie	0	0	0	12
Auditi	4	12	0	31
plānotie	4	11	0	27
neplānotie	0	1	0	4
Pārbaudes	5	1	1	32
plānotie	3	0	1	24
neplānotie	2	1	0	8
Kopā	16	18	5	81

Pārbaudēs un auditos tiek uzraudzīts, kā tiek organizēta un nodrošināta uzņēmuma iekšējā uzraudzības sistēma, dzelzeļa infrastruktūras, ritošā sastāva būvniecība un remonts, uzturēšanas tehnoloģijas, darba drošības nodrošināšana, bīstamo iekārtu stāvokļa uzraudzība un apsekošana. Komplekso auditu nodrošināšanai parasti tiek pieaicināti dzelzeļa speciālisti no publiskās lietošanas dzelzeļa infrastruktūras pārvaldītāja puses, kā arī no remontu uzņēmumiem. Veicot pārbaudes vai auditus, tiek norādīti trūkumi un rekomendācijas dzelzeļa satiksmes drošības uzlabošanai.

G.1.1.4.tabula

PĀRBAUŽU UN AUDITU TEMATIKA

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Uzņēmuma iekšējā uzraudzības sistēmas nodrošinājums	17	21
Ritošā sastāva tehniskais stāvoklis	25	27
Sliežu ceļu tehniskais stāvoklis	28	17
Kustības organizācija	8	3
Bīstamo kravu pārvadājumu nodrošināšana un drošības konsultantu darbība	40	37
Darba vides riski	1	11
Dažādi	3	4
Kopā	122	120

Pārbaudes un auditus Valsts dzelzeļa tehniskajā inspekcijā nodrošina Kustības drošības daļa – daļas vadītājs un vecākie inspektori. No kopējā inspekcijas darbinieku skaita tas sastāda 40 %.

Ja pārbaudēs, dažreiz pat auditos tiek konstatēti nopietni trūkumi vai pārkāpumi, Valsts dzelzeļa tehniskajai inspekcijai ir tiesības par konstatētiem nopietniem trūkumiem līdž

trūkumu novēršanai atstādināt no ekspluatācijas ritošo sastāvu, slēgt dzelzceļa satiksmei sliežu ceļus vai samazināt uz tiem vilcienu kustības ātrumu, kas arī atsevišķos gadījumos tika veikts. Pieņemtie pasākumi drošības uzlabošanai ir norādīti D.1.nodaļā.

G.1.2.DZELZCEĻA PĀRBRAUKTUVJU APSEKOŠANA

Latvijā ir 660 darbojošās dzelzceļa pārbrauktuves, no kurām 585 ir publiskās lietošanas pārbrauktuves un 75 privātās lietošanas pārbrauktuves. Lai pārbaudītu, vai pārbrauktuves tiek uzturētas lietošanas kārtībā un ir drošas, katru gadu maijā un jūnijā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam ir jāsasauca dzelzceļa pārbrauktuvju apskates komisija, kuras darbībā aktīvu dalību ņem arī Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas Kustības drošības daļas vecākie inspektori.

Pēc apkopotajiem negadījumu datiem vislielākais risks sadursmēm ir uz neapsargājamām pārbrauktuvēm pilsētās, kā arī uz galvenajām publiskās lietošanas dzelzceļa līnijām. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija īpašu uzmanību pievērš tām dzelzceļa pārbrauktuvēm, kas atrodas uz privātās lietošanas pievedceļiem un kurām iepriekšējos periodos ir reģistrēti negadījumi vai konstatēti nopietni uzturēšanas pārkāpumi. Pievērsta pastiprināta uzmanība ir arī tām dzelzceļa pārbrauktuvēm uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras, kur ir konstatētas nopietnas sadursmes. Galvenā uzmanība tiek pievērsta dzelzceļa pārbrauktuvju tehniskajam stāvoklim un satiksmes drošības stāvokļa uzlabošanas jautājumiem.

2007.gadā ir apsekotas 660 darbojošās dzelzceļa pārbrauktuves. Pārbrauktuvju apsekošana tiek organizēta saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 06.10.1998. noteikumiem Nr.392 „Dzelzceļa pārbrauktuvju un pāreju ierīkošanas, aprīkošanas, apkalpošanas un slēgšanas noteikumi”.

Par dzelzceļa pārbrauktuves apskates rezultātiem tiek sastādīti akti, kuros tiek atainots situācijas raksturojums un rezultāti. Visi dati par apskates rezultātiem, kontroles nodrošināšanai, tiek ievadīti uzskaites reģistrā, tā nodrošinot dzelzceļa pārbrauktuvju uzraudzību.

G.1.3. BĪSTAMO KRAVU KONSULTANTU (PADOMNIEKU) UZRAUDZĪBA

Atbilstoši Ministru kabineta 21.02.2006.noteikumiem Nr. 156 „Noteikumi par drošības konsultantu (padomnieku) norīkošanu, to profesionālo kvalifikāciju un darbību bīstamo kravu pārvadājumu jomā” prasībām Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas uzdevums ir bīstamo kravu pārvadājumu drošības konsultantu (padomnieku) atestācijas un darbības uzraudzības sistēmas izveide, lai paaugstinātu drošības līmeni dzelzceļa uzņēmumiem, kas veic bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas vecākie inspektori veic komercsabiedrību pārbaudes un uzrauga drošības konsultantu darbību.

Drošības konsultants (padomnieks) uzrauga un regulāri pārbauda komersanta darbības atbilstību bīstamo kravu pārvadājumu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Tiesības veikt drošības konsultanta (padomnieka) pienākumus apliecina attiecīgs profesionālās kvalifikācijas sertifikāts (atestē Satiksmes ministrija). Sertifikāts tiek izsniegts kā apliecinājums personas

tiesībām piecus gadus veikt drošības konsultanta (padomnieka) pienākumus atbilstoši norādītajam transporta veidam un norādītajām bīstamo kravu klasēm vai produktiem. 2007.gadā tika sertificēts 21 drošības konsultants (padomnieks) pārvadājumiem pa dzelzceļu.

G.1.3.1.tabula

DZELZCEĻA DROŠĪBAS KONSULTANTIEM (PADOMNIEKIEM) IZSNIEGTO SERTIFIKĀTU SKAITS

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Izsniegto drošības konsultantu (padomnieku) sertifikātu skaits	29	21

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir veikusi 37 auditus saistībā ar bīstamo kravu pārvadājumiem un atbilstoši augstākminēto noteikumu prasībām ir apkopoti drošības konsultantu pārskati par darbību 2006.gadā. Kopumā tika iesniegti 127 darbības pārskati. Pārskatos norāda informāciju par darbībām ar bīstamām kravām, kā arī veiktajiem uzlabojumiem drošības jomā. Pārskatu par iepriekšējo darbības gadu līdz kārtējā gada 1.aprīlim komersants iesniedz Autotransporta inspekcijā (ja komersanta darbība saistīta ar autopārvadājumiem) vai Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā (ja komersanta darbība saistīta ar dzelzceļa pārvadājumiem).

*G.1.4. DZELZCEĻA TEHNISKĀS EKSPLOATĀCIJAS NOTEIKUMU UN CITU SATIKSMES DROŠĪBU
REGLAMENTĒJOŠO TIESĪBU AKTU ZINĀŠANU PĀRBAUDES*

Atbilstoši Dzelzceļa likuma 37.panta pirmās daļas un 33.panta ceturtās daļas 5.punkta prasībām Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā izveidotās eksaminācijas komisijas veic dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu un ar tiem saistīto dzelzceļa satiksmes drošību reglamentējošo aktu zināšanu pārbaudes.

Zināšanu pārbaudes tiek organizētas, lai dzelzceļa darbībā iesaistītie dzelzceļa speciālisti garantētu dzelzceļa drošu ekspluatāciju un satiksmes drošību. Lai to nodrošinātu, ir nepieciešamas pietiekami plašas un dziļas dzelzceļa zināšanas par darba veikšanai atbilstošu darba organizāciju un dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Tādēļ dzelzceļa komercsabiedrībās dzelzceļa speciālistu atestācijai tiek veidotas tehniskās ekspluatācijas noteikumu zināšanu pārbaudes komisijas. Komercsabiedrību komisijas locekļu zināšanas pārbauda Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija.

2007.gadā Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā zināšanu pārbaudes kārtoja 116 dzelzceļa speciālisti no 35 komercsabiedrībām.

G.1.4.1.tabula

DZELZCEĻA SPECIĀLISTU ZINĀŠANU PĀRBAUŽU SKAITS

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Atestēto dzelzceļa speciālistu skaits	38	116
Komercsabiedrību, no kurām tika norīkoti dzelzceļa speciālisti, skaits	9	35

Zināšanu atkārtotās pārbaudes notiek ik pēc trīs gadiem.

G.1.5. KOMPETENCES SERTIFIKĀTU IZSNIEGŠANA

Ministru kabineta 28.03.2006. noteikumi Nr. 236 "Noteikumi par vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) instruktora, vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista), vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) palīga kvalifikācijas prasībām un sertifikācijas kārtību" nosaka sertifikēšanas prasības vilces līdzekļu vadītāju sertifikēšanai. Sertificēšanas procesu organizē Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija.

2007. gadā tika sertifikēti 205 vilces līdzekļu vadītāji. 2006.gadā tika izsniegti 170 kompetences sertifikāti.

G.1.5.1.tabula

IZSNIEGTO KOMPETENCES SERTIFIKĀTU SKAITS

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Kopā izsniegti kompetences sertifikāti	170	205
Dīzeļlokomotīvu vadītāja (mašīnista) instruktora kompetences sertifikāts	5	16
Dīzeļlokomotīvu vadītāja (mašīnista) kompetences sertifikāts	33	81
Dīzeļlokomotīvu vadītāja (mašīnista) palīga kompetences sertifikāts	31	44
Elektrovilcienu vadītāja (mašīnista) instruktora kompetences sertifikāts	-	1
Elektrovilcienu vadītāja (mašīnista) kompetences sertifikāts	-	8
Elektrovilcienu vadītāja (mašīnista) palīga kompetences sertifikāts	10	10
Dīzeļvilcienu vadītāja (mašīnista) instruktora kompetences sertifikāts	1	-
Dīzeļvilcienu vadītāja (mašīnista) kompetences sertifikāts	1	9
Dīzeļvilcienu vadītāja (mašīnista) palīga kompetences sertifikāts	-	4
Sliežu motortransporta vadītāja (mašīnista) instruktora kompetences sertifikāts	1	-
Sliežu motortransporta vadītāja (mašīnista) kompetences sertifikātus	68	19
Sliežu motortransporta vadītāja (mašīnista) palīga kompetences sertifikāts	20	13

2007.gadā vilces līdzekļu vadītāji sertifikēti:

G.1.5.1. komercsabiedrībām, kas nodrošina pārvadājumus pa dzelzceļu (pārvadātājiem):

G.1.5.1.1. diviem pasažieru pārvadātājiem;

G.1.5.1.2. trīs kravu pārvadātājiem.

G.1.5.2. trīs komercsabiedrībām, kas nodrošina manevru darbus;

G.1.5.3. divām komercsabiedrībām, kas nodrošina infrastruktūras uzturēšanu;

G.1.5.4. vienai komercsabiedrībai, kas nodrošina ritošā sastāva remontu un apkopi.

Lai nodrošinātu sertifikēšanas procesa kvalitatīvu gaitu, ir izstrādāta sertifikēšanas sistēmas procedūra. Sertificēšanas procesa darbības principi un politika ir vērsti uz

pretendentu zināšanu novērtēšanas objektivitāti un vienlīdzīgiem vērtēšanas kritērijiem. Pretendentu zināšanu pārbaude tiek veikta ar datorprogrammas palīdzību, kas izslēdz subjektīvo faktoru ietekmi lēmumu pieņemšanā.

G.2. AUDITU UN PĀRBAUŽU REZULTĀTĀ PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI

Negadījumu datu analīze norāda, ka uz privātās lietošanas infrastruktūras bieži notiek ritošā sastāva nobraukšanas gadījumi. Veicot pārbaudes uz privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras, tika konstatēti nopietni trūkumi sliežu ceļu uzturēšanas nodrošināšanā. Tas norāda, ka 2007.gadā Latvijā ir pasliktinājies sliežu ceļu tehniskais stāvoklis tieši uz privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras. Tā rezultātā pārskata gadā ir pieaudzis sliežu ceļu ekspluatācijas aizliegumu skaits.

Auditā un pārbaudē rezultātā, saskaņā ar administratīvā procesa nosacījumiem, par konstatētajiem trūkumiem tiek sagatavoti priekšraksti, sastādīti administratīvo pārkāpumu protokoli vai tiek aizliegta ritošā sastāva vai infrastruktūras ekspluatācija.

D.2.1.1.tabula

PIEŅEMTIE PASĀKUMI KUSTĪBAS DROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAI (SALĪDZINOŠIE RĀDĪTĀJI)

	2006.GADĀ	2007.GADĀ
Aizliegta sliežu ceļu ekspluatācija neapmierinoša tehniskā stāvokļa dēļ	12	16
%	10	13
Atstādināts no ekspluatācijas ritošais sastāvs neapmierinoša tehniskā stāvokļa dēļ	23	14
%	19	12
Citi aizliegumi (dzelzceļu speciālistu atstādināšana no darba pienākumu veikšanas)	0	7
%	0	6
Izdoti administratīvie rīkojumi trūkumu novēršanai	83	81
%	68	67
Sastādīti administratīvie protokoli	4	2
%	3	2
Kopā	122	120

2007.gadā Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir sastādījusi divus administratīvos protokolus par informācijas nesniegšanu, kas saistīta ar dzelzceļa satiksmes negadījumu vai dzelzceļa drošību atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 109.panta sestās daļas prasībām. Administratīvā procesa ietvaros 2007.gadā tika pieņemti divi lēmumi - komercsabiedrībai piemērots naudas sods 250 LVL un 500 LVL apmērā.

G.3. PĀRVADĀTĀJU UN PĀRVALDĪTĀJU PĀRSKATU ANALĪZE

Drošības sertifikācijas prasības, saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām, tika noteiktas Ministru kabineta 10.03.2008. noteikumos Nr. 168 "**Noteikumi par drošības sertifikāta A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un kritērijiem**". Šajos noteikumos noteiktas arī prasības par pārvadātāju un publiskās infrastruktūras pārvaldītāja drošības pārskatu sagatavošanu un iesniegšanas kārtību. Līdz ar to Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā pārskati par 2007.gadu netika iesniegti. Taču tika sagatavoti pieprasījumi negadījumu datu iesniegšanai, kā arī kustības drošības nodrošināšanas pasākumiem 2007.gadā.

Apkopojot saņemto informāciju, 2007.gadā pārvadāji un publiskās infrastruktūras pārvaldītājs kopumā ir veikuši 4563 auditus un pārbaudes.

G.3.1.tabula

IEKŠĒJĀS UZRAUDZĪBAS SISTĒMAS NODROŠINĀŠANA KOMERCSABIEDRĪBĀ		2007.GADĀ	
		SKAITS	%
Nodrošinātie auditi			
	plānotie	1712	
	izpildītie	1772	103,5
Nodrošinātās pārbaudes			
	plānotās	2981	
	izpildītās	2791	93,7
Kopā			
	plānotais	4693	
	izpildītais	4563	97,2

Auditus un pārbaudes plāni tiek sastādīti atbilstoši iekšējā uzraudzības sistēmā norādītajam. Auditi komercsabiedrībās ir veikti rīcību novērtēšanai, dokumentācijas un darbības sistēmas izvērtēšanai. Risku izvērtēšana tika nodrošināta darba vides un negadījumu izvērtēšanai. Pārbaudes savukārt ir nodrošinātas tiltu, inženiertehnisko būvju, sliežu ceļu vai ritošā sastāva tehniskai novērtēšanai.

2007.gadā pārvadātāji ir pilnveidojuši iekšējās uzraudzības sistēmas. Jo īpaši uzmanība no pārvadātāju un pārvaldītāju puses tika pievērsta notikušo negadījumu cēloņu analīzei. Negadījumu rezultātā ir veiktas izmaiņas iekšējos normatīvos dokumentos, gatavoti pārskati un sniegti atzinumi par konstatēto.

Iesniegtie priekšlikumi kustības drošības uzlabošanai:

G.3.1. priekšlikumi pašu komercsabiedrību iekšienē:

G.3.1.1. tehnisko rekomendāciju izstrāde;

G.3.1.2. ritošā sastāva uzturēšanas pasākumu uzlabošana;

G.3.1.3. atsevišķu iecirkņu aprīkošana ar automātiskās lokomotīvu signalizācijas ceļa ierīcēm;

G.3.1.4. personāla darba apstākļu uzlabošana;

G.3.2. priekšlikumi adresēti publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai:

G.3.2.1. vienotas normatīvās dokumentācijas izstrāde pārvadātājiem;

- G.3.2.2.** vilcienu kustības ātrumu ierobežojumu samazināšana;
- G.3.2.3.** infrastruktūras modernizācija, ieviešot auto bloķēšanu;
- G.3.3.4.** staciju norobežošanas uzlabošana, lai novērstu iespēju nepiederošām personām nokļūt uz staciju sliežu ceļiem;
- G.3.3.5.** videonovērošanas sistēmu aprīkošana pasažieru stacijās, kurās ir liela pasažieru plūsma;
- G.3.3.** priekšlikumi adresēti Valsts dzelzceļa tehniskajai inspekcijai:
 - G.3.3.1.** vienotu prasību izstrāde ritošā sastāva remontiem un apkopēm,
 - G.3.3.2.** vienotu prasību izstrāde rīcībai avārijas un nestandarta situācijās.

G.4. SŪDZĪBU IZSKATĪŠANA

2007.gadā Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija nav saņēmusi sūdzības no pārvadātājiem vai publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītāja.

Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā tika iesniegtas privātpersonu vai fizisko personu sūdzības un priekšlikumi. 2007.gadā Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā tika iesniegtas četras fizisko un septiņas juridisko personu sūdzības un priekšlikumi. Sūdzības galvenokārt saņemtas par dzelzceļa radītām vibrācijām. 2007.gadā ievērojami pieauga fizisko un juridisko personu iesniegto priekšlikumu skaits.

Priekšlikumi bija saņemti par kustības organizācijas jautājumiem iesniegti par papildu dzelzceļa pieturas punktu izveidi, par dzelzceļa līnijas būvniecību, jaunu dzelzceļa pārbrauktuvi izveidi. Veicot sīku ierosinājumu izvērtēšanu, 2007.gadā Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija atbalstīja divus iesniegtos priekšlikumus.

H. SECINĀJUMI UN PRIORITĀTES

H.1. SECINĀJUMI PAR KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKLI LATVIJĀ

Dzelzceļu drošības direktīva Latvijā ir ieviesta. Ir veikti vairāki grozījumi un papildinājumi Dzelzceļa likumā, kurā precīzāk formulētas direktīvas prasības. 2007.gadā tika izstrādāti noteikumu projekti drošības sertifikācijas kārtības noteikšanai, kā arī labojumi dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanai.

2007.gadā kustības drošības stāvoklis uz Latvijas dzelzceļiem nav pasliktinājies. Drošība visa pārskata gada ietvaros uz Latvijas dzelzceļiem ir labi uzturēta. Šādi rezultāti norāda, ka komercsabiedrības uztur pārvaldības sistēmu atbilstoši noteiktajam un, kur nepieciešams, veic uzlabojumus, lai samazinātu negadījumu risku.

2007.gadā nav notikuši nopietni nobraukšanas vai sadursmju gadījumi. Taču jāatzīmē, ka ir pasliktinājies sliežu ceļu tehniskais stāvoklis, kā rezultātā 2007.gadā ir pieaudzis sliežu ceļu ekspluatācijas aizliegumu skaits.

2007.gadā ir samazinājies traumēto personu skaits. Taču 2007.gadā ir pieaudzis bojā gājušo personu īpatsvars. Ir mazinājies arī negadījumu risks uz dzelzceļa pārbrauktuvēm. Ir jāatzīmē tendence pašnāvību skaita pieaugumam.

Pārskata gadā pārvadātāji ir pilnveidojuši iekšējās uzraudzības sistēmas. Pārskata gadā ir pieaudzis sertificēto komercsabiedrību skaits, kas norāda par vēlmi sniegt drošus pakalpojumus. 2007.gadā ir arī pieaudzis sertificēto dzelzceļa speciālistu skaits.

H.2. PRIORITĀTES 2008.GADAM

2008.gadā plānots veikt darbības, kas ir noteiktas Satiksmes ministrijas un inspekcijas darbības stratēģijās. Noteiktu uzdevumu izpildē ir arī ikdienas rīcību saraksts, kuru veiksmīga realizācija var nodrošināt sagaidāmā rezultāta sasniegšanu. 2008.gadā tiek plānots arī aktīvi piedalīties Eiropas Savienības institūciju darba grupās, lai nodrošinātu Latvijas interešu aizstāvību.

Plānotie pasākumi 2008.gadam:

H.2.1. Latvijas ietvaros:

H.2.1.1. dzelzceļa būvprocessa uzsākšana;

H.2.1.2. sertifikācijas sistēmas pilnveidošana atbilstoši Kopienas prasībām:

H.2.1.2.1. harmonizētas pārvadātāju drošības sertifikācijas sistēmas izveide - tās pilnīga ieviešana paredzēta līdz 2009.gadam;

H.2.1.2.2. infrastruktūras pārvaldītāju drošības sistēmu autorizācija - līdz 2010.gada beigām visiem infrastruktūras pārvaldītājiem ir jābūt sertificētiem;

H.2.1.2.3. komercsabiedrību sertificēšanas sistēmas pabeigšana - sistēmas ieviešanai Latvijā noteikts pārejas periods - drošības sistēmu apliecināšanu līdz 2008.gada beigām jāveic komercsabiedrībām, kas veic manevru darbus un remontdarbus ritošajam sastāvam un infrastruktūrai;

H.2.1.2.4. dzelzceļa vilces līdzekļu vadītāju, vilces līdzekļu vadītāju palīgu un vadītāju instruktoru sertifikācija - sistēmas ieviešana paredzēta līdz 2011.gadam. Harmonizācija ar Eiropas Savienības prasībām paredzēta līdz 2014.gadam;

H.2.1.2.5. pārvadātāju un pārvaldītāju drošības pārskatu iesniegšanas kārtības noteikšana.

H.2.1.3. dzelzceļa ritošā sastāva speciālā remonta un modernizācijas sistēmas pilnveide;

H.2.1.4. ritošā sastāva pieņemšanas ekspluatācijā sistēmas pilnveide;

H.2.1.5. bīstamo kravu pārvadājumu sistēmas pilnveide - noteikumu projektu izstrāde par bīstamo kravu pārvadāšanai paredzēto dzelzceļa cisternu un konteineru atbilstības novērtēšanu un bīstamo kravu pārvadāšanas noteikumu (SMGS 2.pielikums) aktualizācija visa gada ietvaros.

H.2.2. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas ietvaros:

H.2.2.1. dzelzceļa likumā noteikto funkciju izpilde

H.2.1.tabula

KVALITATĪVIE RĀDĪTĀJI 2008.GADAM

	2008.GADS
Pārbaudes un auditi	110
Dzelzceļa nozares uzņēmumu sertificēšana un drošības apliecību izsniegšana	30
Dzelzceļa speciālistu atestācija un sertificēšana	190

H.2.2.2. būvprocesa uzraudzības sistēmas ieviešana – iekšējo un ārējo procedūru izstrāde, uzraudzības mehānisma izveide un kontroles nodrošināšana;

H.2.2.3. drošības sertifikācijas sistēmas ieviešana, drošības sertifikātu pieteikumu izvērtēšanas procedūru izstrāde;

H.2.2.4. dzelzceļa sektorā strādājošo uzņēmumu drošības sistēmas autorizācijas pabeigšana - līdz 2008.gada beigām komercsabiedrības, kas veic manevru darbus un remontdarbus ritošajam sastāvam un infrastruktūrai, bet līdz 2010.gada beigām visiem infrastruktūras pārvaldītājiem;

H.2.2.5. dzelzceļa vilces līdzekļu vadītāju, vilces līdzekļu vadītāju palīgu un vadītāju instruktoru sertifikācijas sistēmas ieviešana līdz 2011.gadam;

H.2.2.6. prasību izstrāde par negadījumu uzskaiti un reģistrāciju, par riska vadības organizāciju dzelzceļa komercsabiedrībās;

H.2.2.7. rekomendāciju izstrāde izmaiņu ieviešanai Latvijas normatīvos aktos.

I. INFORMĀCIJAS AVOTI

- I.1.** Dzelzceļa likums (1998.gada 1.aprīlis).
- I.2.** Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas nolikums (2005.gada 3.janvāris).
- I.3.** Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas darbības stratēģija laika posmam no 2007.gada līdz 2013.gadam (2006.gada 1.janvāris).
- I.4.** Satiksmes ministrijas darbības stratēģija 2007.gadam - 2009.gadam (2006.gada 6.jūlijs).
- I.5.** Transports 2007.gadā. Statistisko datu krājums. (Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, 2008.gads).
- I.6.** Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” 2007.gada pārskats (2008.gads).
- I.7.** Valsts a/s ‘Latvijas dzelzceļš’ galvenie darba rādītāji. 2007.gads (2008.gads).
- I.8.** Valsts dzelzceļa administrācijas 2007.gada publiskais pārskats (2008.gada 30.jūnijs).
- I.9.** Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas 2007.gada darbības pārskats (2008.gada 9.jūnijs).

LATVIJAS DZELZCEĻA SHĒMA

A.2.1. PUBLISKĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪTĀJI

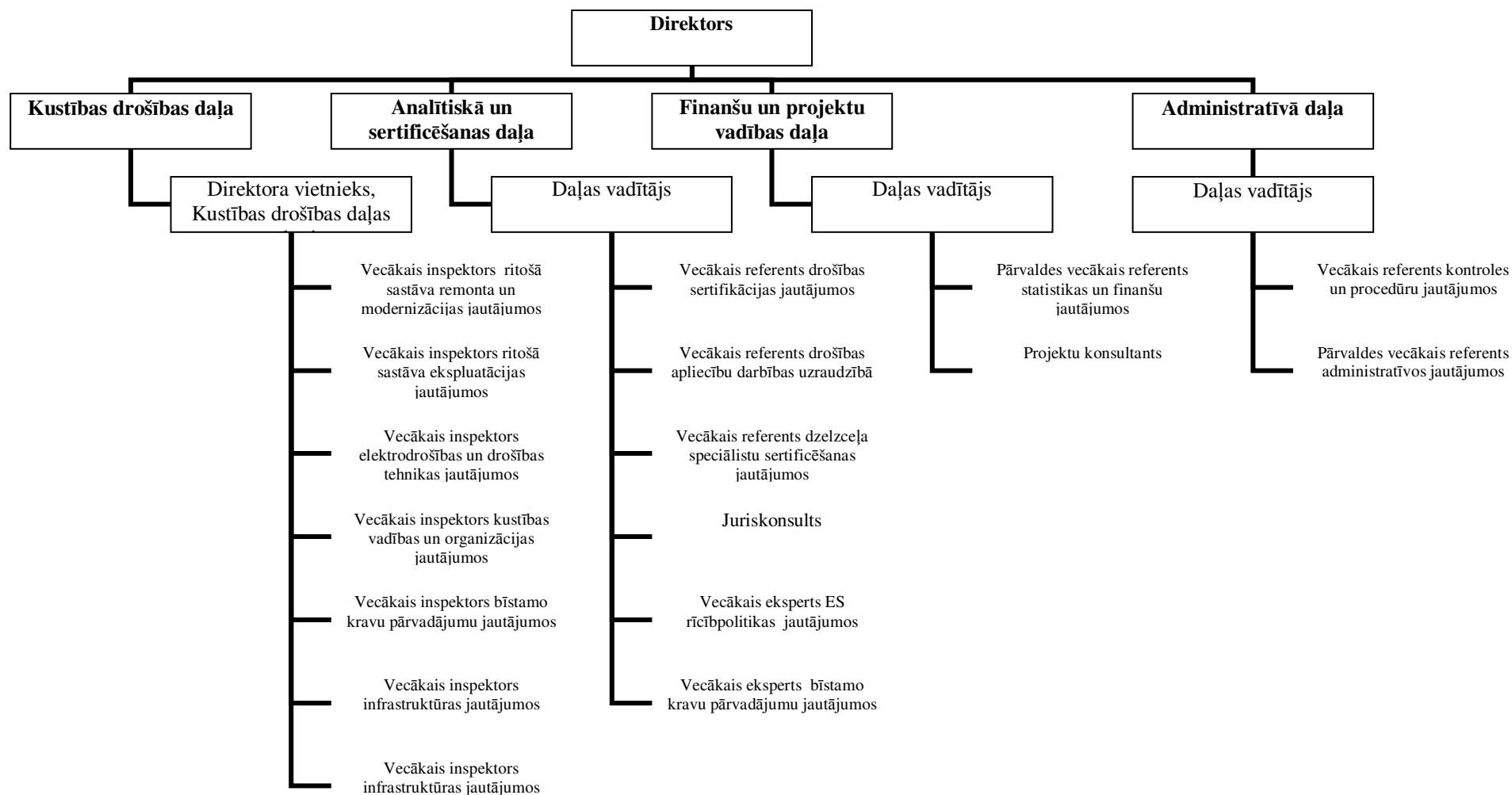
NOSAUKUMS	Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”
ADRESE	Gogoļa iela 3 , Rīga, LV-1547, reģ.Nr. 40003032065
MĀJAS LAPAS ADRESE	www.ldz.lv .
TĪKLA PĀRSKATS	http://www.ldz.lv/texts_files/tikla_parskats_2007.pdf
DROŠĪBAS ATĻAUJAS NR. UN IZDOŠANAS DATUMS	Atbilstoši pārejas noteikumu prasībām, apliecībai jābūt saņemtai līdz 01.01.2008.
UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJAS DATUMS	01.10.1991.
KOPĒJAIS SLIEŽU CEĻU KOPGARUMS	3432,2 km
NO TIEM 1520MM SLIEŽU PLATUMS	3398,8 km
750MM SLIEŽU PLATUMS	33,4 km
ELEKTRIFICĒTAS LĪNIJAS KM	257, 4km
VOLTĀŽA	3,3 kV
EKSPLUATĀCIJAS SLIEŽU CEĻU GARUMS	1987,4 km
DIVCEĻU SLIEŽU CEĻU GARUMS	305,4 km
ĀTRGAITAS LĪNIJU KOPGARUMS	Nav
LĪNIJU KOPGARUMS, KAS APRĪKOTS AR ALSN IERĪCĒM	882,745km
ALSN % NO SLIEŽU CEĻU KOPGARUMA	43,6 % no ekspluatācijas kopgaruma
DZELZCEĻA PĀRBRAUKTUVJU SKAITS	634
SIGNĀLU SKAITS	4507

A.2.2. DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMI

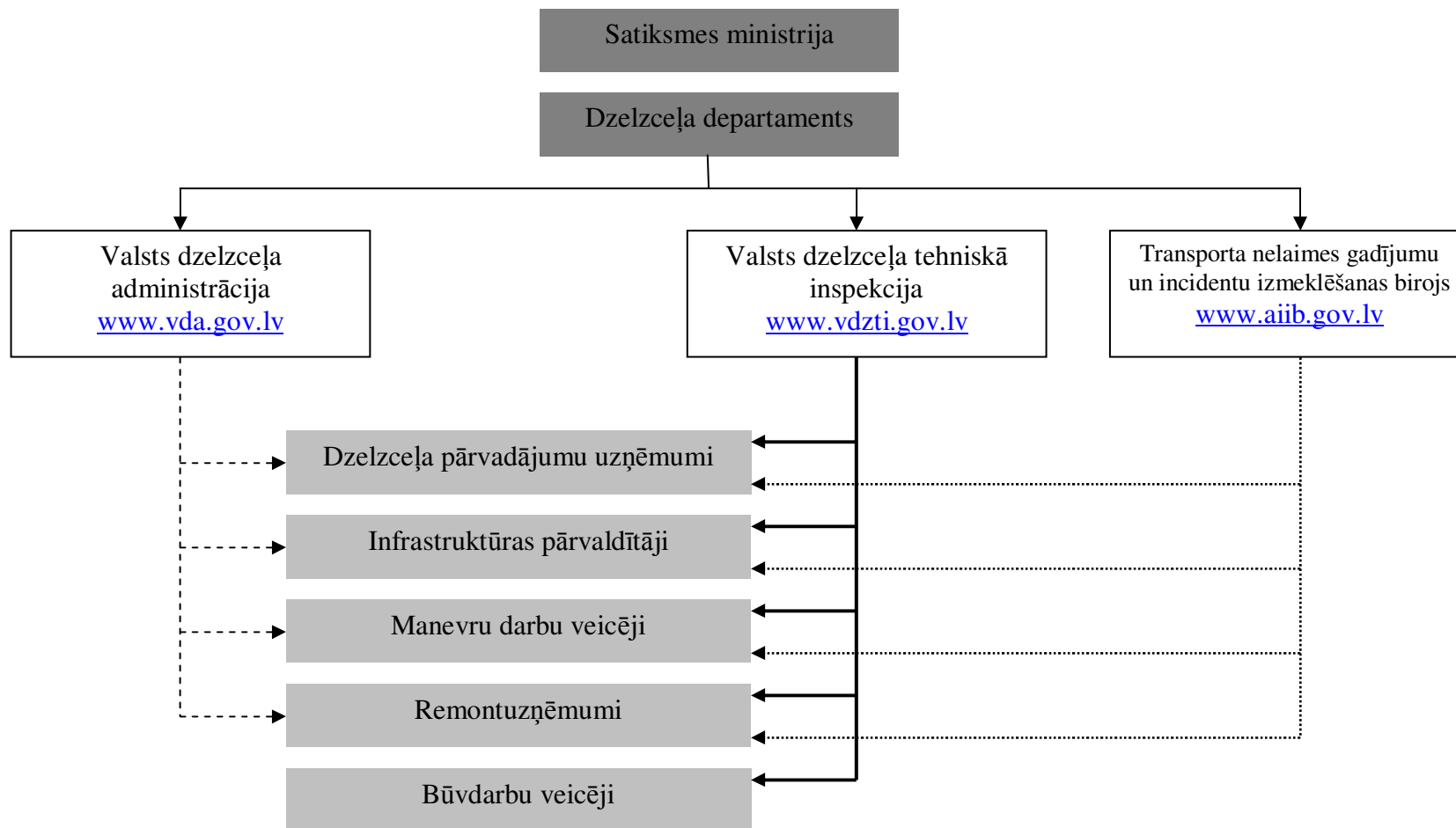
NOSAUKUMS	VALSTS A/S „LATVIJAS DZELZCEĻŠ”	A/S „BALTIJAS EKSPRESIS”	A/S „PASAŽIERU VILCIENS	A/S „BALTIJAS TRANŽĪTA SERVISS”
ADRESE	Gogoļa iela 3 , Rīga, LV-1547	Dzintaru iela 20a Ventpils, LV-3602	Turgeņeva iela 14, Rīga, LV-1050	Katoļu iela 22 Rīga, LV-1003
MĀJAS LAPAS ADRESE	www.ldz.lv	www.asbe.lv	www.pv.lv	
DROŠĪBAS CERTIFIKĀTI (ATBILSTOŠI 2001/14/ EC DIREKTĪVAS PRASĪBĀM) NUMURS/ DATUMS	LV-1	LV-2	LV-3	LV-4
2007.GADS	25.04.2007. – 24.04.2009. 18.09.2007. – 17.09.2009.		01.03.2007. – 28.02.2009. 23.10.2007. – 22.10.2009.	01.12.2007. – 30.11.2009.
DROŠĪBAS CERTIFIKĀTI (A UN B DAĻAS) (ATBILSTOŠI 2004/49/ EC DIREKTĪVAS PRASĪBĀM) NUMURS/ DATUMS	-	-	-	-
UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJAS DATUMS	01.10.1991.	08.01.1998.	02.11.2001.	13.05.1999.
PĀRVADĀJUMU VEIDS	Pasažieru	Kravas	Pasažieru	Kravas
LOKOMOTĪVJU SKAITS	5	42	0	5
DREŽĪNU/ VILCIENU SASTĀVU SKAITS	46 drežīnas 34 ceļu mašīnas 14 celtni	0	1 automotrise	0
VAGONU SKAITS	305 kravas 38 pasažieru	0	203 elektrovilcienu 120 dīzeļvilcienu	0
VILĢES LĪDZEKĻU VADĪTĀJU SKAITS, NO TIEM	148	55	246	9
INSTRUKTORI	5	1	5	1
MAŠĪNISTI	120	48	136	4
MAŠĪNISTU PALĪGI	23	6	105	4
PASAŽIERU PĀRVADĀJUMU APJOMS	388 000 (93 700 000 paskm)	0	26 975 000 (6 616 817 paskm)	0
KRAVU PĀRVADĀJUMU APJOMS	0	2 856 851 t (110 116 942 tkm)	0	2 046 416 t

<i>NOSAUKUMS</i>	<i>A/S 'L-EKSPRESIS''</i>	<i>GULBENES-ALUKSNES TRAIN (NARROW GAUGE)</i>	<i>SIA „LDZ CARGO”</i>
<i>ADRESE</i>	Kalna iela 68 Rīga, LV-1003	Viestura 12, Gulbene, LV-4401	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1547
<i>MĀJAS LAPAS ADRESE</i>	www.l-ekspresis.eu	www.banitis.lv	www.ldz.lv
<i>DROŠĪBAS CERTIFIKĀTI (ATBILSTOŠI 2001/14/ EC DIREKTĪVAS PRASĪBĀM) NUMURS/ DATUMS</i>	LV-6	LV-7	LV-8
<i>2007.GADS</i>	27.11.2007. – 24.06.2008.		10.05.2007. – 09.05.2009. 01.11.2007. – 31.10.2009.
<i>DROŠĪBAS CERTIFIKĀTI (A UN B DAĻAS) (ATBILSTOŠI 2004/49/ EC DIREKTĪVAS PRASĪBĀM) NUMURS/ DATUMS</i>	-	-	-
<i>UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJAS DATUMS</i>	15.11.1993.	20.04.2001.	09.12.2005.
<i>PĀRVADĀJUMU VEIDS</i>	Pasažieru	Pasažieru	Kravas
<i>LOKOMOTĪVJU SKAITS</i>	3	5	193
<i>DREŽĪNU/ VILCIENU SASTĀVU SKAITS</i>	0	0	0
<i>VAGONU SKAITS</i>	159 pasažieru	5	5020
<i>VILČES LĪDZEKĻU VADĪTĀJU SKAITS, NO TIEM</i>	0	7	922
<i>INSTRUKTORI</i>	0	1	19
<i>MAŠĪNISTI</i>	0	6	545
<i>MAŠĪNISTU PALĪGI</i>	0	0	358
<i>PASAŽIERU PĀRVADĀJUMU APJOMS</i>	0	28 241 (72 270 paskm)	0
<i>KRAVU PĀRVADĀJUMU APJOMS</i>	0	0	26 697 000 t

VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀS INSPEKCIJAS STRUKTŪRA

PAKĻAUTĪBAS STRUKTŪRA

Izmaiņas nacionālajā likumdošanā

NR.P.K.	NACIONĀLĀ LIKUMDOŠANA DZELZCEĻA DROŠĪBAS JOMĀ	VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀS INSPEKCIJAS FUNKCIJAS UN UZDEVUMI
1.	Likumdošana, kurā noteikti uzdevumi dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas kontroles un uzraudzības institūcijai	Precizēta funkcija Izmeklēt dzelzceļa satiksmes negadījumus. Jauna funkcija Pārbaudīt komersanta komisijas locekļu un tādu atbildīgo personu, kas veic komersanta dzelzceļa speciālistu zināšanu pārbaudi, atbilstību kvalifikācijas prasībām
2.	Prasības par dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu, ieskaitot rekomendāciju sniegšanu	Jauna funkcija Nodrošināt, ka izmeklēšanas institūcijas izdotie inspekcijai adresētie drošības ieteikumi dzelzceļa satiksmes negadījuma cēloņu un apstākļu novēršanai, kā arī dzelzceļa satiksmes drošības garantēšanai tiek ņemti vērā un īstenoti
3.	Prasības par infrastruktūras objektu pieņemšanu ekspluatācijā	Jauna funkcija Izskatīt dzelzceļa infrastruktūras būvprojektus un pieņemt lēmumus par tiem, izsniegt būvatļaujas un kontrolēt, kā dzelzceļa infrastruktūras būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības
4.	Prasības par dzelzceļa savstarpējās izmantojamības apakšsistēmu un komponentu pieņemšanu ekspluatācijā	Precizēta funkcija Saskaņā ar Satiksmes ministrijas pieprasījumu izvērtēt saņemtos dokumentus un sniegt atzinumu par dzelzceļa projekta ietekmi uz dzelzceļa sistēmu savstarpējo izmantojamību Precizēta funkcija Pieņemt lēmumu par Eiropas dzelzceļa sistēmas apakšsistēmas nodošanu ekspluatācijā Precizēta funkcija Eiropas dzelzceļa sistēmas savstarpējās izmantojamības komponentu tirgus uzraudzība un apakšsistēmu ekspluatācijas uzraudzība atbilstoši kompetencei

<i>PRASĪBAS</i>	<i>TIESISKĀ ATSAUCE</i>	<i>SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS</i>	<i>IZMAIŅAS VAI JAUNS NORMATĪVAIS AKTS</i>	<i>APRAKSTS</i>
<i>NACIONĀLĀ LIKUMDOŠANA</i>				
Likumdošana, kurā noteikti uzdevumi dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas kontroles un uzraudzības institūcijai	Dzelzceļa likums (grozījumi 24.05.2007.)	26.06.2007.	Grozījumi	Izmeklēt dzelzceļa satiksmes negadījumus
	Dzelzceļa likums (grozījumi 24.05.2007.)	26.06.2007.	Grozījumi	Pārbaudīt komersanta komisijas locekļu un tādu atbildīgo personu, kas veic komersanta dzelzceļa speciālistu zināšanu pārbaudi, atbilstību kvalifikācijas prasībām
	Dzelzceļa likums (grozījumi 14.07.2007.)	15.07.2008.	Jauns	Izskatīt dzelzceļa infrastruktūras būvprojektus un pieņemt lēmumus par tiem, izsniegt būvatļaujas un kontrolēt, kā dzelzceļa infrastruktūras būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības
Likumdošana par dzelzceļa savstarpējās izmantojamības tehnisko specifikāciju pielietošanu	Dzelzceļa likums (grozījumi 24.05.2007.)	26.06.2007.	Grozījumi	Savstarpējās izmantojamības pamatprasības
	Noteikumi par savstarpējo izmantojamību (13.11.2007. Nr. 769)	29.11.2007.	Jauns	Novērtēšana, uzraudzība un reģistrācija

DZELZCEĻA SATIKSMES DROŠĪBAS NOTEIKUMI

Noteikumi, kur noteikta ir drošības pārvaldības sistēma un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu drošības sertifikāciju	Dzelzceļa likums (labojumi 24.05.2007.)	26.06.2007.	Grozījumi	Drošības pārvaldības sistēmas definīcija
	Dzelzceļa likums (labojumi 24.05.2007.)	01.01.2008.	Papildinājumi	Drošības sertifikāta A un B daļas izsniegšana
	<i>Noteikumi Pieņemti 10.03.2008.</i>		<i>Projekts iesniegts pieņemšanai 2007.gada nogalē</i>	<i>Drošības sertifikāta iesniegšanas, izskatīšanas un izsniegšanas procedūras.</i>
Vienotie ekspluatācijas noteikumi dzelzceļa tīklā (ieskaitot signalizāciju, kustību un manevru darbus)	Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumi (26.06.2007. Nr. 148) (grozījumi 26.06.2007. Nr. 427)	29.06.2007.	Papildinājumi	Drošības prasības platformām.
	Noteikumi par bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu (29.04.2003. Nr.226) (grozījumi 26.06.2007. Nr.425)	01.07.2007.	Grozījumi	Iekšzemes dzelzceļa pārvadājumos piemērojami saistošie starptautiskie līgumi, kuri regulē bīstamo kravu pārvadājumus (RID un SMGS 2.pielikums). Bīstamo zīmju izvietošana un konteineriem un vagoniem.
	<i>Noteikumi</i>		<i>Projekts tiek izstrādāts līdz 2008.gada 31.decembrim</i>	<i>Vienotu ekspluatācijas, signalizācijas, kustības prasību ieviešana.</i>
Iekšējie uzņēmumu noteikumi	Dzelzceļa likums (grozījumi 24.05.2007.)	26.06.2007.	Papildinājumi	Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs nosaka infrastruktūras lietošanas kārtību atbilstoši dzelzceļa jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un dzelzceļa infrastruktūras aprīkojumam un īpatnībām

Prasības par dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu, ieskaitot rekomendāciju sniegšanu	Dzelzceļa likums (grozījumi 24.05.2007.)	15.07.2007.	Papildinājumi	Tiesības iepazīties ar ārstniecības iestāžu atzinumiem un saņemt informāciju par negadījumā cietušo personu veselības stāvokli.
	Dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas kārtība (06.10.1998. Nr. 393) (grozījumi 27.03.2007.Nr.223)	05.04.2007.	Grozījumi	Dzelzceļa avāriju klasifikācija un kritēriji, izmeklēšanas kārtība, drošības ieteikumu sagatavošana un kontrole, aktu un ziņojumu paraugi.
Prasības par infrastruktūras objektu pieņemšanu ekspluatācijā	Dzelzceļa likums (grozījumi 24.05.2007.)	15.07.2008.	Jauns	Izskatīt dzelzceļa infrastruktūras būvprojektus un pieņemt lēmumus par tiem, izsniegt būvatļaujas un kontrolēt, kā dzelzceļa infrastruktūras būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības
	<i>Noteikumi Pieņemti 02.01.2008.</i>		<i>Projekts iesniegts pieņemšanai 2007.gada nogalē</i>	Būvniecības uzraudzības sistēmas izveide-būvatļauju izsniegšana, būvniecības procesa uzraudzība un pieņemšana ekspluatācijā

SERTIFICĒŠANAS PROCESA ATTĪSTĪBA (STATISTISKIE DATI)

E.1. IZSNIEGTIE DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI SASKAŅĀ AR DIREKTĪVU 2001/14/EC

E.1.1.Izsniegto drošības sertifikātu skaits (2007.gads)	Latvijā	8
	Citās dalībvalstīs	0

E.2. IZSNIEGTIE DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI SASKAŅĀ AR DIREKTĪVU 2004/49/EC

		Jauni	Pagarināti	Atjaunoti
E.2.1.Izsniegtie drošības sertifikāti – A daļa (2007.gads)	Latvijā	-	-	-
	Citās dalībvalstīs	-	-	-
E.2.2.Izsniegtie drošības sertifikāti – B daļa (2007.gads)	Latvijā	-	-	-
	Citās dalībvalstīs	-	-	-

			A	R	P
E.2.3. Pretendentu pieteikumi drošības sertifikāta A daļai (2007.gads)	Latvijā	Jauni sertifikāti	-	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-
	Citās dalībvalstīs	Jauni sertifikāti	-	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-
E.2.3. Pretendentu pieteikumi drošības sertifikāta B daļai (2007.gads)	Latvijā	Jauni sertifikāti	-	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-
	Citās dalībvalstīs	Jauni sertifikāti	-	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-

A = Akceptēti pieteikumi, drošības sertifikāti jau izsniegti

R = Noraidīti iesniegumi, drošības sertifikāti nav izsniegti

P = Iesniegums ir iesniegts, tas tiek izskatīts, bet drošības sertifikāts vēl nav izsniegts.

E.2.5. DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZNĒMUMU SARAKSTS, KURI IESNIEDZOT IESNIEGUMU DROŠĪBAS CERTIFIKĀTA B DAĻAI IR SAŅĒMUŠI DROŠĪBAS CERTIFIKĀTA A DAĻU.

2007.gadā nav.

E.3. IZSNIEGTĀS DROŠĪBAS ATĻAUJAS SASKAŅĀ AR DIREKTĪVAS 2004/49/EC PRASĪBĀM

	Jaunas	Pagarinātas	Atjaunotas
E.3.1. Izsniegto drošības atļauju skaits infrastruktūras pārvaldītājiem 2007.gadā	1	-	-

		A	R	P
E.3.2. Pretendentu pieteikumi drošības atļaujas saņemšanai, ko iesnieguši infrastruktūras pārvaldītāji (2007.gads)	Jaunas atļaujas	1	0	0
	Pagarinātas atļaujas	0	0	0
	Atjaunotas atļaujas	0	0	0

A = Akceptēti pieteikumi, drošības apliecības jau izsniegtas

R = Noraidīti iesniegumi, drošības apliecības nav izsniegtas

P = Iesniegums ir iesniegts, tas tiek izskatīts, bet drošības atļauja vēl nav izsniegta.

E.4. DROŠĪBAS CERTIFIKĀCIJAS PROCESUĀLIE ASPEKTI – DROŠĪBAS CERTIFIKĀTA A DAĻA

		Jauni	Pagarināti	Atjaunoti
Vidējais laika periods no saņemtā iesnieguma līdz drošības sertifikāta A daļas saņemšanai (2007.gads)	Licence, kas izsniegta Latvijā	-	-	-
	Licence izsniegta citā dalībvalstī	-	-	-

E.5. DROŠĪBAS CERTIFIKĀCIJAS PROCESUĀLIE ASPEKTI – DROŠĪBAS CERTIFIKĀTA B DAĻA

		Jauni	Pagarināti	Atjaunoti
Vidējais laika periods no saņemtā iesnieguma līdz drošības sertifikāta B daļas saņemšanai (2007.gads)	Licence, kas izsniegta Latvijā	-	-	-
	Licence izsniegta citā dalībvalstī	-	-	-

E.6. DROŠĪBAS ATĻAUJAS PROCESUĀLIE ASPEKTI

		Jaunas	Pagarinātas	Atjaunotas
Vidējais laika periods no saņemtā iesnieguma līdz drošības atļaujas saņemšanai (2007.gads)	Apliecība, kas izsniegta Latvijā	1 mēn.	1 mēn.	1 mēn.
	Licence izsniegta citā dalībvalstī	-	-	-